

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ
പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ദിതീയകാണ്ഡ

പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 Pada Paatam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.

Table of Contents
----

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാം പദ പാഠേ ദ്വിതീയകാണ്ഡം	3
2.1 ദ്വിതീയ കാണ്ഡ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - പശുവിധാനം.....	3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതാം പദ പാഠം ദ്വിതീയകാണ്ഡം

2.1 ദ്വിതീയ കാണ്ഡം പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - പശുവിധാനം

2.1.1.1

വായവ്യം ശ്വേതമാ ലഭേത ഭൂതികാമോ വായുർവൈ ക്ഷേപിഷ്ടാ
ദേവതാവായുമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
ഏവൈനം ഭൂതിം ഗമയതിഭവത്യേവാ-തിക്ഷിപ്രാ
ദേവതേത്യാഹുഃ സൈനമീശ്വരാ പ്രദഹ ഇത്യേതമേവ സന്തം
വായവേ നിയുതാത ആ ലഭേത നിയുദ്ധാ അസ്യ ധൂതിർധൂത
ഏവ ഭൂതിമുപൈത്യ പ്രദാഹായ ഭവത്യേവ - [ ] 1

2.1.1.1 (Padam)

വായവ്യം | ശ്വേതം | ഏതി | ലഭേത | ഭൂതികാമ ഇതി
ഭൂതി - കാമഃ | വായുഃ | വൈ | ക്ഷേപിഷ്ടാ | ദേവതാ |
വായും | ഏവ | സോന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
ഉപേതി | ധാവതി | സഃ | ഏവ | ഏനം | ഭൂതിം | ഗമയതി |
ഭവതി | ഏവ | അതിക്ഷിപ്രേത്യതി - ക്ഷിപ്രാ | ദേവതാ |

ഇതി॑ । ആഹുഃ॑ । സാ॑ । ഏ॒നം । ഈ॒ശ്വരാ॑ । പ്ര॒ഭഹ॑ ഇതി॑
 പ്ര - ഭഹഃ॑ । ഇതി॑ । ഏ॒തം । ഏ॒വ । സ॒ന്തം । വായ॑വേ ।
 നിയു॑ത്വത ഇതി॑ നി - യു॑ത്വതേ । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത ।
 നിയു॑ദിതി നി - യു॑ത് । വൈ । അ॒സ്യ । ധൃ॒തിഃ । ധൃ॒തഃ ।
 ഏ॒വ । ഭൃ॒തീം । ഉ॒പേതി॑ । ഏ॒തി ।
 അ॒പ്ര॒ഭാഹായേ॑ത്യപ്ര - ഭാ॒ഹായ॑ । ഭവ॑തി । ഏ॒വ । 1 (50)

2.1.1.2

വായ॑വേ നിയു॑ത്വത ആ ലഭേ॑ത ഗ്രാ॒മകാ॑മോ വായു॑ർവാ
 ഇ॒മാഃ പ്ര॒ജാ ന॑സ്യേ॒താ നേ॑നീയതേ॒വായു॑മേ॒വ നിയു॑ത്വന്തഃ
 സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വാസ്മൈ॑ പ്ര॒ജാ ന
 സ്യേ॒താ നി യ॑ച്ച॒തി ഗ്രാ॒മ്യേ॒വ ഭവ॑തി നിയു॑ത്വതേ ഭവ॑തി
 ധ്രു॒വാ ഏ॒വാസ്മാ॑ അ॒നപ॑ഗാഃ കരോ॒തി വായ॑വേ നിയു॑ത്വത
 ആ ലഭേ॑ത പ്ര॒ജാകാ॑മഃ പ്രാ॒ണോ വൈ॑ വായു॑ർവാ॒നോ നി
 യു॑ത് പ്രാ॒ണാപാ॑നൗ ഖ॒ലു വാ ഏ॒തസ്യ॑ പ്ര॒ജായാ॑ -[ ] 2

2.1.1.2 (Padam)

വായ॑വേ । നിയു॑ത്വത ഇതി॑ നി - യു॑ത്വതേ । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത ।
 ഗ്രാ॒മകാ॑മ ഇതി॑ ഗ്രാ॒മ - കാ॑മഃ । വായുഃ॑ । വൈ । ഇ॒മാഃ ।
 പ്ര॒ജാ ഇതി॑ പ്ര - ജാഃ । ന॑സ്യേ॒താ ഇതി॑ ന॒സി - ഓ॒താഃ ।
 നേ॑നീയതേ । വായു॑ം । ഏ॒വ । നിയു॑ത്വന്തമിതി॑

നി - യുത്വന്തം । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന ।
 ഉപേതി । ധാവതി । സഃ । ഏവ । അസ്മൈ । പ്രജാ ഇതി
 പ്ര - ജാഃ । നസ്യേതാ ഇതി നസി - ഓതാഃ । നീതി ।
 യച്ഛതി । ഗ്രാമീ । ഏവ । ഭവതി । നിയുത്വത ഇതി
 നി - യുത്വതേ । ഭവതി । ധ്രുവാഃ । ഏവ । അസ്മൈ ।
 അനപഗാ ഇത്യനപ - ഗാഃ । കരോതി । വായവേ ।
 നിയുത്വത ഇതി നി - യുത്വതേ । ഏതി । ലഭേത । പ്രജാകാമ
 ഇതി പ്രജാ - കാമഃ । പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ । വൈ ।
 വായുഃ । അപാന ഇത്യപ - അനഃ । നിയുദിതി നി - യുത് ।
 പ്രാണാപാനാവിതി പ്രാണ - അപാനൗ । ഖലു । വൈ ।
 ഏതസ്യ । പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായാഃ । 2 (50)

2.1.1.3

അപ ക്രാമതോ യോഽലം പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിന്ദതേ
 വായുമേവ നിയുത്വന്തൗ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മൈ പ്രാണാപാനാഭ്യാം പ്രജാം പ്ര ജനയതി വി
 ന്ദതേ പ്രജാം വായവേ നിയുത്വത ആ ലഭേത ജ്യോഗാമയാവീ
 പ്രാണോ വൈ വായുരപാനോ നിയുത് പ്രാണാപാനൗ ഖലു
 വാ ഏതസ്മാദപ-ക്രാമതോ യസ്യ ജ്യോഗാമയതി വായുമേവ
 നിയുത്വന്തൗ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ - [ ] 3

2.1.1.3 (Padam)

അപേതി | ക്രാമതഃ | യഃ | അലം | പ്രജായാ ഇതി
 പ്ര - ജായൈ | സന് | പ്രജാമിതി പ്ര-ജാം | ന | വിന്ദതേ |
 വായും | ഏവ | നിയുത്വന്തമിതി നി - യുത്വന്തം | സേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | സഃ |
 ഏവ | അസ്മൈ | പ്രാണാപാനാഭ്യാമിതി
 പ്രാണ - അപാനാഭ്യാം | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പ്രേതി |
 ജനയതി | വിന്ദതേ | പ്രജാമിതി പ്ര-ജാം | വായവേ |
 നിയുത്വത ഇതി നി - യുത്വതേ | ഏതി | ലഭേത |
 ജ്യോഗാമയാവീതി ജ്യോക് - ആമയാവീ | പ്രാണ ഇതി
 പ്ര - അനഃ | വൈ | വായുഃ | അപാന ഇത്യപ - അനഃ |
 നിയുദിതി നി - യുത് | പ്രാണാപാനാവിതി
 പ്രാണ - അപാനൗ | ഖലു | വൈ | ഏതസ്മാത് | അപേതി |
 ക്രാമതഃ | യസ്യ | ജ്യോക് | ആമയതി | വായും | ഏവ |
 നിയുത്വന്തമിതി നി - യുത്വന്തം | സേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | 3 (50)

2.1.1.4

ധാവതി സ ഏവാസ്മിൻ പ്രാണാപാനൗ ദധാത്യുത
 യദീതാസുർഭവതി ജീവത്യേവ പ്രജാപതിർവാ ഇദമേക

ആ॒സീ॒മ് സോ॑ഽകാമ॒യത॑ പ്ര॒ജാഃ പ॒ശു॒ൻമ് സൃ॑ജേ॒യേതി॑ സ
 ആ॒ത്മനോ॑ വ॒പാമു॑ദ॒ക്ഖി॒ദത് താ॒മഗ്നു॑ പ്രാ॒ഗൃഹ്ണാ॑ത്
 തതോ॑ഽജ॒സ്തുപ॑രഃ സ॒മഭ॑വത് തൗ സ്വാ॒ധൈ ദേ॒വതാ॑യാ
 ആ ഽ*ല॒ഭത॑ തതോ॒ വൈ സ॑ പ്ര॒ജാഃ പ॒ശുന॑സൃ॒ജത॑ യഃ
 പ്ര॒ജാകാ॑മഃ - [ ] 4

2.1.1.4 (Padam)

ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സിന് । പ്രാ॒ണാപാ॑നാവിതി
 പ്രാ॒ണ - അ॒പാ॒നൗ । ദധാ॑തി । ഉ॒ത । യദി॑ ।
 ഇ॒താസൃ॑രിതീത - അ॒സുഃ । ദ॒വതി॑ । ജീ॒വതി॑ । ഏ॒വ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിഃ । വൈ । ഇ॒ദം । ഏ॒കഃ ।
 ആ॒സീത് । സഃ । അ॒കാമ॑യത । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ ।
 പ॒ശുൻ । സൃ॑ജേ॒യ । ഇ॒തി । സഃ । ആ॒ത്മനഃ॑ । വ॒പാം । ഉ॒ദിതി॑ ।
 അ॒ക്ഖി॒ദത് । താം । അ॒ഗ്നു॑ । പ്രേ॒തി । അ॒ഗൃഹ്ണാ॑ത് ।
 തതഃ॑ । അ॒ജഃ । തു॒പരഃ॑ । സ॒മിതി॑ । അ॒ഭവത് । തം ।
 സ്വാ॒ധൈ । ദേ॒വതാ॑ധൈ । ഏ॒തി । അ॒ല॒ഭത॑ । തതഃ॑ । വൈ ।
 സഃ । പ്ര॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - ജാഃ । പ॒ശുൻ । അ॒സൃ॒ജത॑ । യഃ ।
 പ്ര॒ജാകാ॑മ ഇ॒തി പ്ര॒ജാ - കാ॑മഃ । 4 (50)

2.1.1.5

പശു॑കാമഃ॑ സ॒യാമ് സ॑ ഏ॒തം പ്രാ॑ജാപത്യമ॒ജം തു॑പരമാ
 ലഭേ॑ത പ്ര॒ജാപ॑തിമേ॒വ സ്വേ॑ന ഭാഗ॒ധേയേ॑നോപ॒ധാവ॑തി സ
 ഏ॒വാ॒സ്മൈ പ്ര॒ജാം പശു॑ൻ പ്ര॒ജന॑യതി യച്ഛ॒ശ്രുണ॑സ്തത്
 പുരു॑ഷാണാമു॒രൂപം യത് തു॑പരസ്തദശാ॒നാം യദ॑ന്യതോ॒ദൻ
 തദ്-ഗ॒വാം യദ॑വ്യം ഇ॒വ ശ॒ഹാസ്തദ॑വീ॒നാം യദ॑ജസ്ത-
 ദ॒ജാനാ॑-മേ॒താവ॑ന്തോ വൈ ഗ്രാ॒മ്യാഃ പശ॑വസ്താൻ - [ ] 5

2.1.1.5 (Padam)

പശു॑കാമ ഇതി॑ പശു - കാമഃ । സ॒യാത് । സഃ । ഏ॒തം ।
 പ്രാ॑ജാപത്യമിതി॑ പ്രാജാ - പത്യം । അ॒ജം । തു॑പരം । ഏ॒തി ।
 ലഭേ॑ത । പ്ര॒ജാപ॑തിമിതി॑ പ്രജാ - പതിം । ഏ॒വ । സ്വേ॑ന ।
 ഭാഗ॒ധേയേ॑നേതി॑ ഭാഗ - ധേയേന । ഉ॒പേതി॑ । ധാവ॑തി । സഃ ।
 ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ । പ്ര॒ജാമി॑തി പ്ര - ജാം । പശു॑ൻ । പ്രേ॒തി ।
 ജന॑യതി । യത് । ശു॒ശ്രു॑ണഃ । തത് । പുരു॑ഷാണാം । രൂ॒പം ।
 യത് । തു॑പരഃ । തത് । അ॒ശാ॑നാം । യത് ।
 അ॒ന്യതോ॑ദന്നിത്യന്യതഃ - ദ॒ന് । തത് । ഗ॒വാം । യത് ।
 അ॒വ്യം । ഇ॒വ । ശ॒ഹാഃ । തത് । അ॒വീ॑നാം । യത് । അ॒ജഃ ।
 തത് । അ॒ജാനാ॑ം । ഏ॒താവ॑ന്തഃ । വൈ । ഗ്രാ॒മ്യാഃ । പശ॑വഃ ।
 താൻ । 5 (50)

2.1.1.6

രൂപേണൈവാപ് രൂന്ധേ സോമാപൗഷ്ണം ത്രൈതമാ ലഭേത
 പശുകാമോ ദൗ വാ അജായൈ സുനൗ നാനൈവ ദാവഭി
 ജായേതേ ഊർജം പുഷ്ടിം തൃതീയഃ സോമാപുഷ്ണാവേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസൈ പശൂൻ
 പ്രജനയതഃ സോമോ വൈ രേതോധാഃ പുഷാ പശൂനാം
 പ്രജനയിതാ സോമ ഏവാസൈ രേതോ ദധാതി പുഷാ
 പശൂൻ പ്ര ജനയത്യൗദുംബരോ യുപോ ( ) ദവത്യൂർഗാ
 ഉദുംബര ഊർക് പശവ ഊർജൈവാസാ ഊർജം
 പശൂനവ രൂന്ധേ | 6

2.1.1.6 (Padam)

രൂപേണ | ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ | സോമാപൗഷ്ണമിതി
 സോമാ - പൗഷ്ണം | ത്രൈതം | ഏതി | ലഭേത |
 പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | ദൗ | വൈ | അജായൈ |
 സുനൗ | നാനാ | ഏവ | ദൗ | അഭീതി | ജായേതേ ഇതി |
 ഊർജം | പുഷ്ടിം | തൃതീയഃ | സോമാപുഷ്ണാവിതി
 സോമാ - പുഷ്ണൗ | ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തൗ | ഏവ | അസൈ |
 പശൂൻ | പ്രേതി | ജനയതഃ | സോമഃ | വൈ | രേതോധാ ഇതി

രേതഃ - ധാഃ | പൃഷാ | പശൂനാം | പ്രജനയിതേതി
 പ്ര-ജനയിതാ | സോമഃ | ഏവ | അസൈ | രേതഃ | ദധാതി |
 പൃഷാ | പശൂൻ | പ്രേതി | ജനയതി | ഔദുംബരഃ |
 യുപഃ ( ) | ദവതി | ഊർക് | വൈ | ഉദുംബരഃ | ഊർക് |
 പശവഃ | ഊർജാ | ഏവ | അസൈ | ഊർജം | പശൂൻ |
 അവേതി | രൂന്ധേ | 6 (63)

(അപ്രദാഹായ ഭവത്യേവ - പ്രജായാ - ആമയതി

വായുമേവ നിയുത്യാതഃ സേന ഭാഗധേയേനോപ -

പ്രജാകാമ - സ്മാൻ - യുപ - സ്മയോദശ ച) (A1)

2.1.2.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത താ അസ്മാഥ് സൃഷ്ടാഃ
 പരാചീരായൻ താ വരുണമഗച്ഛൻ താ അന്യൈത് താഃ
 പുനരയാചത താ അസൈ ന പുനരദദാഥ് സോഽബ്രവീദ്-
 വരം വൃണീഷാഥ മേ പുനർഭേഹീതി താസാം വരമാ
 *ലഭത സ കൃഷ്ണ ഏകശിതിപാദ-ഭവദ്യോ വരുണ ഗൃഹീതഃ
 സ്മാഥ് സ ഏതം വാരുണം കൃഷ്ണ-മേകശിതിപാദമാ-ലഭേത
 വരുണ - [ ] 7

2.1.2.1 (Padam)

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ ।
 അസൃജത । താഃ । അസ്മാത് । സൃഷ്ടാഃ । പരാചീഃ ।
 ആയന് । താഃ । വരുണം । അഗച്ഛന് । താഃ । അനഗിതി ।
 ഐത് । താഃ । പുനഃ । അയാചത । താഃ । അസൈ । ന ।
 പുനഃ । അദദാത് । സഃ । അബ്രവീത് । വരം । വൃണീഷ്യ ।
 അഥ । മേ । പുനഃ । ദേഹി । ഇതി । താസാം । വരം । ഏതി ।
 അലഭത । സഃ । കൃഷ്ണഃ । ഏകശിതിപാദിത്യേക-ശിതിപാത് ।
 അഭവത് । യഃ । വരുണഗൃഹീത ഇതി വരുണ - ഗൃഹീതഃ ।
 സ്മാത് । സഃ । ഏതം । വാരുണം । കൃഷ്ണം ।
 ഏകശിതിപാദമിത്യേക - ശിതിപാദം । ഏതി । ലഭേത ।
 വരുണം । 7 (50)

2.1.2.2

-മേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
 വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി കൃഷ്ണ ഏകശിതിപാദ്-ഭവതി
 വാരുണോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ സമൃദ്ധ്യൈ സുവ
 ര്ഭാനുരാസുരഃ സൂര്യം തമസാഽവിദ്ധ്യത് തസ്മൈ
 ദേവാഃ പ്രായശ്ചിത്തി-മൈച്ഛൻ തസ്യ യത് പ്രഥമം തഥോ
 ഽപാഘ്നൻ സാ കൃഷ്ണാ ഽവിരഭവദ്-യദ് ദിതീയഃ

സാ ഫല്കുനീ യത് തൂതീയച്ഛ് സാ ബലക്ഷീ യദധ്യസ്ഥാ-
ദപാക്യന്തന്മ് സാ ഹിർവശാ - [ ] 8

2.1.2.2 (Padam)

ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി ।
ധാവതി । സഃ । ഏവ । ഏനം । വരുണപാശാദിതി
വരുണ - പാശാത് । മുഞ്ചതി । കൃഷ്ണഃ ।
ഏകശിതിപാദിത്യേക - ശിതിപാത് । ഭവതി । വാരുണഃ ।
ഹി । ഏഷഃ । ദേവതയാ । സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ഋദ്ധ്യേ ।
സുവർഭാനുരിതി സുവഃ - ഭാനുഃ । ആസുരഃ । സൂര്യം ।
തമസാ । അവിദ്ധ്യത് । തസ്മൈ । ദേവാഃ । പ്രായശ്ചിത്തിം ।
ഐച്ഛന് । തസ്യ । യത് । പ്രഥമം । തമഃ ।
അപാഘ്വന്നിത്യപ - അഘ്വൻ । സാ । കൃഷ്ണാ । അവിഃ ।
അഭവത് । യത് । ദിതീയം । സാ । ഫല്കുനീ । യത് ।
തൂതീയം । സാ । ബലക്ഷീ । യത് ।
അധ്യസ്ഥാദിത്യധി - അസ്ഥാത് ।
അപാക്യന്തന്നിത്യപ - അക്യന്തൻ । സാ । അവിഃ ।
വശാ । 8 (50)

2.1.2.3

സമഭവത് തേ ദേവാ അബ്രുവൻ ദേവപശുർവാ അയച്ഛ്
 സമഭൂത് കസ്താ ഇമമാ ലഹ്സ്യാമഹ ഇത്യഥ വൈ തർഹ്യപ്ലാ
 പൃഥിവ്യാസീ-ദജാതാ ഓഷധയസ്താമവിം വശാമാദിത്യേഭ്യഃ
 കായാഽലഭന്ത തതോ വാ അപ്രഥത പൃഥിവ്യ-
 ജായന്തഃ ഓഷധയോ യഃ കായേത പ്രഥേയ പശുഭിഃ
 പ്ര പ്രജയാ ജായേയേതി സ ഏതാമവിം വശാമാദിത്യേഭ്യഃ
 കായാ - [ ] 9

2.1.2.3 (Padam)

സമിതി । അഭവത് । തേ । ദേവാഃ । അബ്രുവൻ ।
 ദേവപശുരിതി ദേവ - പശുഃ । വൈ । അയം । സമിതി ।
 അഭൂത് । കസ്തേ । ഇമം । ഏതി । ലഹ്സ്യാമഹേ । ഇതി ।
 അഥ । വൈ । തർഹി । അപ്ലാ । പൃഥിവീ । ആസീത് ।
 അജാതാഃ । ഓഷധയഃ । താം । അവിം । വശാം ।
 ആദിത്യേഭ്യഃ । കായാ । ഏതി । അലഭന്ത । തതഃ । വൈ ।
 അപ്രഥത । പൃഥിവീ । അജായന്ത । ഓഷധയഃ । യഃ ।
 കായേത । പ്രഥേയ । പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । പ്രേതി ।
 പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ । ജായേയ । ഇതി । സഃ । ഏതാം ।
 അവിം । വശാം । ആദിത്യേഭ്യഃ । കായാ । 9 (50)

2.1.2.4

ഹേതോ ഹേതിത്യാനേവ കാമഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ-
 ധാവതി ത ഏവൈനം പ്രഥയന്തി പശുഭിഃ പ്ര പ്രജയാ
 ജനയന്ത്യ-സാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
 പ്രായശ്ചിത്തിമൈച്ചൻ തസ്മാ ഏതാ മല്പാ ആലഭന്താ-
 ഹേതോ കൃഷ്ണഗ്രീവീഴ് സൗ ഹിതാമൈന്ദ്രീഃ ശ്വേതാം
 ബാർഹസ്പത്യാം താദിരേവാസിൻ രുചമദധുര്യോ
 ബ്രഹ്മവർചസ - കാമഃ സ്യാത് തസ്മാ ഏതാ മല്പാ ആ
 ഹേതോ - [ ] 10

2.1.2.4 (Padam)

ഏതി | ഹേത | ആദിത്യൻ | ഏവ | കാമം | സ്വേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തേ |
 ഏവ | ഏനം | പ്രഥയന്തി | പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ |
 പ്രേതി | പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ | ജനയന്തി | അസൗ |
 ആദിത്യഃ | ന | വീതി | അരോചത | തസ്മൈ | ദേവാഃ |
 പ്രായശ്ചിത്തിം | ഐച്ചൻ | തസ്മൈ | ഏതാഃ | മല്പാഃ |
 ഏതി | അലഭന്ത | ആഹേതോ | കൃഷ്ണഗ്രീവീമിതി
 കൃഷ്ണ - ഗ്രീവീം | സൗഹിതാമിതി സം-ഹിതാം | ഐന്ദ്രീം |
 ശ്വേതാം | ബാർഹസ്പത്യാം | താദിഃ | ഏവ | അസിൻ |

രു॑ചം । അ॒ദധുഃ॑ । യഃ । ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑കാമ ഇ॒തി
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑ - കാമഃ । സൃ॒താത് । ത॒സ്മൈ॑ । ഏ॒താഃ ।
 മ॒ലഹാഃ॑ । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത । 10 (50)

2.1.2.5

ഈ॒ഗേയി॑ം കൃ॒ഷ്ണ॒ഗ്രീ॒വീ॒ച് സ॒ച്ഛി॑താമൈ॒ന്ദ്രീ॒ഘ ശ്വേ॒താം
 ബാ॒ർഹ॒സ്ത॒യാമേ॑താ ഏ॒വ ഭേ॒വതാഃ॑ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ
 ധാ॒വതി॑ താ ഏ॒വാസി॑ൻ ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസം॑ ദധ॒തി
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ്യേ॑വ ഭവ॒തി വ॒സന്താ॑ പ്രാ॒തരാ॑ഗേയി॑ം
 കൃ॒ഷ്ണ॒ഗ്രീ॒വീ॒മാ ലഭേ॑ത ഗ്രീ॒ഷ്മേ॒ മധു॑ന്ദി॒നേ സ॒ച്ഛി॑താമൈ॒ന്ദ്രീ॒ച്
 ശ॒രദ്യ॑പരാഹ്ണേ॒ന ശ്വേ॒താം ബാ॒ർഹ॒സ്ത॒യാം ത്രീ॑ണി॒ വാ
 ആ॒ദി॒ത്യ॒സ്യ തേ॒ജാ॒ച്ഛി॒സി വ॒സന്താ॑ പ്രാ॒തർഗ്രീ॒ഷ്മേ॒ മധു॑ന്ദി॒നേ
 ശ॒രദ്യ॑പരാഹ്ണേ॒ന യാ॒വന്തേ॑വ തേ॒ജാ॒ച്ഛി॒സി താ॒ന്യേ॒വാ - [ ] 11

2.1.2.5 (Padam)

ആ॒ഗേയി॑ം । കൃ॒ഷ്ണ॒ഗ്രീ॒വീ॒മിതി॑ കൃ॒ഷ്ണ - ഗ്രീ॒വീം ।
 സ॒ച്ഛി॑താമിതി॒ സം - ഹി॒താം । ഐ॒ന്ദ്രീം । ശ്വേ॒താം ।
 ബാ॒ർഹ॒സ്ത॒യാം । ഏ॒താഃ । ഏ॒വ । ഭേ॒വതാഃ॑ । സ്വേ॒ന ।
 ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി॒ ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന । ഉ॒പേ॒തി । ധാ॒വതി॑ । താഃ ।
 ഏ॒വ । അ॒സി॒ന് । ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ച॒സമി॑തി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॒ച॒സം ।

ദധതി | ബ്രഹ്മവർചസീതി ബ്രഹ്മ - വർചസീ | ഏവ |
 ദവതി | വസന്താ | പ്രാതഃ | ആഗേയീം | കൃഷ്ണഗ്രീവീമിതി
 കൃഷ്ണ - ഗ്രീവീം | ഏതി | ലഭേത | ഗ്രീഷ്മേ | മധുന്ദിനേ |
 സച്ഛിതാമിതി സം - ഹിതാം | ഐന്ദ്രീം | ശരദി |
 അപരാഹ്ണ ഇത്യുപര - അഹ്നേ | ശ്വേതാം |
 ബാർഹസ്തതാം | ത്രീണി | വൈ | ആദിത്യസ്യ |
 തേജാച്ഛി | വസന്താ | പ്രാതഃ | ഗ്രീഷ്മേ | മധുന്ദിനേ |
 ശരദി | അപരാഹ്ണ ഇത്യുപര - അഹ്നേ | യാവന്തി |
 ഏവ | തേജാച്ഛി | താനി | ഏവ | 11 (50)

2.1.2.6

ധ്വം രുന്ധേ സംഘ്മസരം പര്യാലഭ്യന്തേ സംഘ്മസരോ വൈ
 ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പ്രദാതാ സംഘ്മസര ഏവാസൈ
 ബ്രഹ്മവർചസം പ്ര യച്ഛതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ദവതി
 ഗർഭിണയോ ദവന്തിന്ദ്രിയം വൈ ഗർഭ ഇന്ദ്രിയമേവാസിൻ
 ദധതി സാരസ്വതീം മേഷീമാ ലഭേത യ ഇൗശ്വരോ വാചോ
 വദിതോഃ സൻ വാചം ന വദേദ്-വാഗൈ സരസ്വതീ
 സരസ്വതീമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സൈവാസിൻ - [ ] 12

2.1.2.6 (Padam)

അവേതി | രൂന്ധേ | സംഘ്വംസരമിതി സം - വംസരം |
 പര്യാലഭ്യന്ത ഇതി പരി - ആലഭ്യന്തേ | സംഘ്വംസര ഇതി
 സം - വംസരഃ | വൈ | ബ്രഹ്മവർചസസ്യേതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസസ്യ | പ്രഭാതേതി പ്ര - ഭാതാ |
 സംഘ്വംസര ഇതി സം - വംസരഃ | ഏവ | അസ്മൈ |
 ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം | പ്രേതി | യച്ചതി |
 ബ്രഹ്മവർചസീതി ബ്രഹ്മ - വർചസീ | ഏവ | ഭവതി |
 ഗർഭിണയഃ | ഭവന്തി | ഇന്ദ്രിയം | വൈ | ഗർഭഃ | ഇന്ദ്രിയം |
 ഏവ | അസ്മിൻ | ദധാതി | സാരസ്വതീം | മേഷീം | ഏതി |
 ലഭേത | യഃ | ഇൗശ്വരഃ | വാചഃ | വദിതോഃ | സന് | വാചം |
 ന | വദേത് | വാക് | വൈ | സരസ്വതീ | സരസ്വതീം | ഏവ |
 സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |

ധാവതി | സാ | ഏവ | അസ്മിൻ | **12 (50)**

2.1.2.7

വാചം ദധാതി പ്രവദിതാ വാചോ ഭവത്യുപന്നദതീ ഭവതി
 തസ്മാൻ മനുഷ്യാഃ സർവാം വാചം വദന്ത്യാഗ്നേയം
 കൃഷ്ണഗ്രീവമാ ലഭേത സൗമ്യം ബഭ്രുഃ ജ്യോഗാമയാവൃഗ്നിം
 വാ ഏതസ്യ ശരീരം ഗച്ഛതി സോമഃ രസോ യസ്യ

ജ്യോഗാമയത്യഗ്നേരേവാസ്യ ശരീരം നിഷ്ക്രീണാതി സോമാദ്
 രസമുത യദീതാസുർഭവതി ജീവത്യേവ സൗമ്യം ബഭ്രുമാ
 ലഭേതാഽഽഗ്നേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം പ്രജാകാമഃ സോമോ - [ ] 13

2.1.2.7 (Padam)

വാചം । ദധാതി । പ്രവദിതേതി പ്ര - വദിതാ । വാചഃ ।
 ഭവതി । അപന്നദതീത്യപന്ന - ദതീ । ഭവതി । തസ്മാത് ।
 മനുഷ്യാഃ । സർവാം । വാചം । വദന്തി । ആഗ്നേയം ।
 കൃഷ്ണഗ്രീവമിതി കൃഷ്ണ - ഗ്രീവം । ഏതി । ലഭേത । സൗമ്യം ।
 ബഭ്രുമാ । ജ്യോഗാമയാവീതി ജ്യോക് - ആമയാവീ । അഗ്നിം ।
 വൈ । ഏതസ്യ । ശരീരം । ഗച്ഛതി । സോമം । രസഃ । യസ്യ ।
 ജ്യോക് । ആമയതി । അഗ്നേഃ । ഏവ । അസ്യ । ശരീരം ।
 നിഷ്ക്രീണാതിതി നിഃ-ക്രീണാതി । സോമാത് । രസം । ഉത ।
 യദി । ഇതാസുരിതീത - അസുഃ । ഭവതി । ജീവതി । ഏവ ।
 സൗമ്യം । ബഭ്രുമാ । ഏതി । ലഭേത । ആഗ്നേയം ।
 കൃഷ്ണഗ്രീവമിതി കൃഷ്ണ - ഗ്രീവം । പ്രജാകാമ ഇതി
 പ്രജാ - കാമഃ । സോമഃ । 13 (50)

2.1.2.8

വൈ രേതോധാ അഗ്നിഃ പ്രജാനാം പ്രജനയിതാ സോമ
 ഏവാസ്മൈ രേതോ ദധാത്യഗ്നിഃ പ്രജാം പ്രജനയതി

വി॒ന്ദതേ॑ പ്ര॒ജാമാ॑ഗേ॒യം കൃ॒ഷ്ണഗ്രീ॑വ॒മാ ല॑ഭേ॒ത സൗ॑മ്യം
 ബ॒ഭ്രും യോ ബ്രാ॑ഹ്മണോ വി॒ദ്യാമ॑നു॒ച്യ ന॒ വി॒രോചേ॑ത
 യദാ॑ഗേ॒യോ ഭ॒വതി॑ തേജ॒ ഏ॒വാസി॑ൻ തേന॒ ദധാ॑തി യഥ്
 സൗ॑മ്യോ ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സം തേന॑ കൃ॒ഷ്ണഗ്രീ॑വ ആഗേ॒യോ
 ഭ॒വതി॑ തഥ॒ ഏ॒വാസാ॑ദപ॒ ഹന്തി॑ ശ്വേ॒തോ ഭ॒വതി॑ - [ ] 14

2.1.2.8 (Padam)

വൈ । രേ॒തോ॒ധാ ഇ॒തി രേ॒തഃ - ധാഃ । അ॒ഗ്നിഃ । പ്ര॒ജാനാ॑മിതി
 പ്ര - ജാ॒നാം । പ്ര॒ജന॑യിതേതി പ്ര - ജ॒നയി॑താ । സോ॒മഃ ।
 ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ । രേ॒തഃ । ദധാ॑തി । അ॒ഗ്നിഃ । പ്ര॒ജാമി॑തി
 പ്ര - ജാ॒ം । പ്രേ॒തി । ജ॒നയ॑തി । വി॒ന്ദതേ॑ । പ്ര॒ജാമി॑തി
 പ്ര - ജാ॒ം । ആ॒ഗേ॒യം । കൃ॒ഷ്ണഗ്രീ॑വ॒മിതി॑ കൃ॒ഷ്ണ - ഗ്രീ॒വം ।
 ഏ॒തി । ല॑ഭേ॒ത । സൗ॑മ്യം । ബ॒ഭ്രും । യഃ । ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണഃ ।
 വി॒ദ്യാം । അ॒നുചേ॑ത്യനു - ഉ॒ച്യ । ന । വി॒രോചേ॑തേതി
 വി - രോ॒ചേ॒ത । യത് । ആ॒ഗേ॒യഃ । ഭ॒വതി॑ । തേജഃ॑ । ഏ॒വ ।
 അ॒സിന് । തേന॑ । ദധാ॑തി । യത് । സൗ॑മ്യഃ ।
 ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സമി॑തി ബ്ര॒ഹ്മ - വ॑ർച॒സം । തേന॑ ।
 കൃ॒ഷ്ണഗ്രീ॑വ ഇ॒തി കൃ॒ഷ്ണ-ഗ്രീ॑വഃ । ആ॒ഗേ॒യഃ । ഭ॒വതി॑ । തഥഃ॑ ।
 ഏ॒വ । അ॒സ്മാത് । അ॒പേ॒തി । ഹ॒ന്തി । ശ്വേ॒തഃ । ഭ॒വതി॑ । 14 (50)

2.1.2.9

രുചമേവാസിൻ ദധാതി ബഭ്രുഃ സൗമ്യോ ഭവതി
 ബ്രഹ്മവർചസമേവാസിൻ തിഷ്ഠിം ദധാത്യാ-ഗ്നേയം
 കൃഷ്ണഗ്രീവമാ ലഭേത സൗമ്യം ബഭ്രുമാഗ്നേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം
 പുരോധായാഽ സ്പർധമാന ആഗ്നേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണഃ
 സൗമ്യോ രാജന്യോഽഭിതഃ സൗമ്യമാഗ്നേയൗ ഭവത-
 സ്തേജസൈവ ബ്രഹ്മണോഭയതോ രാശ്രൂം പരി
 ഗൃഹ്ണാന്തേകധാ സമാ വൃക്തേ പുര ഏനം ദധതേ । 15

2.1.2.9 (Padam)

രുചം । ഏവ । അസിൻ । ദധാതി । ബഭ്രുഃ । സൗമ്യഃ ।
 ഭവതി । ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം । ഏവ ।
 അസിൻ । തിഷ്ഠിം । ദധാതി । ആഗ്നേയം । കൃഷ്ണഗ്രീവമിതി
 കൃഷ്ണ - ഗ്രീവം । ഏതി । ലഭേത । സൗമ്യം । ബഭ്രുഃ ।
 ആഗ്നേയം । കൃഷ്ണഗ്രീവമിതി കൃഷ്ണ - ഗ്രീവം ।
 പുരോധായാമിതി പുരഃ-ധായാം । സ്പർധമാനഃ । ആഗ്നേയഃ ।
 വൈ । ബ്രാഹ്മണഃ । സൗമ്യഃ । രാജന്യഃ । അഭിതഃ । സൗമ്യം ।
 ആഗ്നേയൗ । ഭവതഃ । തേജസാ । ഏവ । ബ്രഹ്മണാ ।
 ഉഭയതഃ । രാശ്രൂം । പരിതി । ഗൃഹ്ണാന്തി ।
 ഏകധേത്യേക - ധാ । സമാവൃക്ത ഇതി സം-ആവൃക്തേ ।

പുരഃ | ഏനം | ദധതേ | **15 (43)**

(ലഭേത വരുണം - വൃശൈ - താമവിം വശാമാദിത്യേഭ്യഃ
കായ - മലഹാ ആ ലഭേത - താന്യേവ - സൈവാസിനീമ് -
സോമഃ - സ്വേതോ ഭവതി - ത്രിചതാരിശ്ശു) (A2)

2.1.3.1

ദേവാസുരാ ഏഷു ലോകേഷ്വസ്പർധന്ത സ ഏതം
വിഷ്ണുർ-വാമനമപശ്യത് തസ്യ സ്വായൈ ദേവതായാ ആഽലഭത
തതോ വൈ സ ഇമാം ലോകാനഭ്യജയദ്-വൈഷ്ണവം വാമനമാ
ലഭേത സ്പർധമാനോ വിഷ്ണുരേവ ഭൂത്വേമാൻ ലോകാനഭി
ജയതി വിഷ്ണുഃ ആ ലഭേത വിഷ്ണുഃ ഇവ ഹീമേ ലോകാഃ
സമൃദ്ധ്യാ ഇന്ദ്രായ മന്യുമതേ മനസ്യതേ ലലാമം
പ്രാശ്യങ്ഗമാ ലഭേത സംഗ്രാമേ - [ ] **16**

2.1.3.1 (Padam)

ദേവാസുരാ ഇതി ദേവ - അസുരാഃ | ഏഷു | ലോകേഷു |
അസ്പർധന്ത | സഃ | ഏതം | വിഷ്ണുഃ | വാമനം | അപശ്യത് |
തം | സ്വായൈ | ദേവതായൈ | ഏതി | അലഭത | തതഃ |
വൈ | സഃ | ഇമാൻ | ലോകാൻ | അഭിതി | അജയത് |
വൈഷ്ണവം | വാമനം | ഏതി | ലഭേത | സ്പർധമാനഃ | വിഷ്ണുഃ |

ഏവ | ഭൂതാ | ഇമാൻ | ലോകാൻ | അഭിതി | ജയതി |
 വിഷമ ഇതി വി - സമേ | ഏതി | ലഭേത | വിഷമാ ഇതി
 വി - സമാഃ | ഇവ | ഹി | ഇമേ | ലോകാഃ | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ഋദ്ധ്യേ | ഇന്ദ്രായ | മന്യുമത ഇതി മന്യു - മതേ |
 മനസ്വതേ | ലലാമം | പ്രാശ്യങ്ഗം | ഏതി | ലഭേത |
 സങ്ഗ്രാമ ഇതി സം - ഗ്രാമേ | **16 (50)**

2.1.3.2

സംയത്ത ഇന്ദ്രിയേണ വൈ മന്യുനാ മനസാ സംഗ്രാമം
 ജയതീന്ദ്രമേവ മന്യുമന്തം മനസ്വന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം മന്യും മനോ ദധാതി ജയതി
 തച്ഛ സംഗ്രാമമിന്ദ്രായ മരുതന്തേ പൃശ്നീസക്ഥമാ ലഭേത
 ഗ്രാമകാമ ഇന്ദ്രമേവ മരുതന്തഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ സ ജാതാൻ പ്രയച്ഛതി
 ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി യദൃഷ്ടസേനൈ- [ ] **17**

2.1.3.2 (Padam)

സംയത്ത ഇതി സം - യത്തേ | ഇന്ദ്രിയേണ | വൈ |
 മന്യുനാ | മനസാ | സങ്ഗ്രാമമിതി സം - ഗ്രാമം | ജയതി |

ഇന്ദ്രം | ഏവ | മന്യുമന്തമിതി മന്യു - മന്തം | മന്ത്യാന്തം |
 സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
 ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസിന് | ഇന്ദ്രിയം | മന്യും | മന്ഃ |
 ദധാതി | ജയതി | തം | സങ്ഗ്രാമിതി സം - ഗ്രാമം |
 ഇന്ദ്രായ | മരുതാതേ | പൃശ്തിസക്ഥിതി പൃശ്തി - സക്ഥം |
 ഏതി | ലഭേത | ഗ്രാമകാമ ഇതി ഗ്രാമ-കാമഃ | ഇന്ദ്രം | ഏവ |
 മരുതാന്തം | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസ്മൈ | സജാതാനിതി
 സ - ജാതാൻ | പ്രേതി | യചതി | ഗ്രാമീ | ഏവ | ഭവതി |
 യത് | ഋഷഭഃ | തേന | **17 (50)**

2.1.3.3

-ന്ദ്രോ യത് പൃശ്തിസ്തേന മാരുതഃ സമൃദ്ധ്യേ പശ്യാത്
 പൃശ്തിസക്ഥോ ഭവതി പശ്യാദന-വസായിനീമേവാസ്മൈ
 വിശം കരോതി സൗമ്യം ബഭ്രുമാ ലഭേതാന്നകാമഃ സൗമ്യം
 വാ അന്നം സോമമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മൈ അന്നം പ്രയച്ഛത്യന്നാദ ഏവ ഭവതി
 ബഭ്രുർഭവത്യേതദാ അന്നസ്യ രൂപം സമൃദ്ധ്യേ സൗമ്യം
 ബഭ്രുമാ ലഭേത യമലം - [ ] **18**

2.1.3.3 (Padam)

ഐന്ദ്രഃ | യത് | പൃശ്നീഃ | തേൻ | മാരുതഃ |
 സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജദ്ധ്യേ | പശ്യാത് |
 പൃശ്നീസക്ഥ ഇതി പൃശ്നീ - സക്ഥഃ | ഭവതി |
 പശ്യാദന്വസായിനീമിതി പശ്യാത് - അന്വസായിനീം |
 ഏവ | അസ്മൈ | വിശം | കരോതി | സൗമ്യം | ബഭ്രുഃ |
 ഏതി | ലഭേത | ആന്നകാമ ഇത്യന്ന - കാമഃ | സൗമ്യം |
 വൈ | അന്നം | സോമം | ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസ്മൈ |
 അന്നം | പ്രേതി | യച്ഛതി | അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ | ഏവ |
 ഭവതി | ബഭ്രുഃ | ഭവതി | ഏതത് | വൈ | അന്നസ്യ | രൂപം |
 സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജദ്ധ്യേ | സൗമ്യം | ബഭ്രുഃ | ഏതി |
 ലഭേത | യം | അലം | **18 (50)**

2.1.3.4

രാജ്യായ സന്തഃ | രാജ്യം നോപനമേദ് സൗമ്യം വൈ
 രാജ്യഃ | സോമമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസ്മൈ രാജ്യം പ്രയച്ഛത്യുപൈനഃ | രാജ്യം നമതി
 ബഭ്രുർഭവത്യേതദ് വൈ സോമസ്യ രൂപഃ | സമൃദ്ധ്യാ ഇന്ദ്രായ
 വൃത്രതുരേ ലലാമം പ്രാശ്യൻഗമാ ലഭേത ഗതശ്രീഃ

പ്രതിഷ്ഠാകാമഃ പാപ്മാനമേവ വൃത്രം തീർത്വാ പ്രതിഷ്ഠാം
ഗച്ഛതീന്ദ്രായാഭിമാതിഷ്ഠേ ലലാമം പ്രാശൂൺഗമാ - [ ] 19

2.1.3.4 (Padam)

രാജ്യായ | സന്തം | രാജ്യം | ന | ഉപനമേദിത്യുപ - നമേത് |
സൗമ്യം | വൈ | രാജ്യം | സോമം | ഏവ | സ്വേന |
ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | സഃ |
ഏവ | അസ്മൈ | രാജ്യം | പ്രേതി | യച്ഛതി | ഉപേതി | ഏനം |
രാജ്യം | നമതി | ബഭ്രുഃ | ഭവതി | ഏതത് | വൈ |
സോമസ്യ | രൂപം | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജ്ജദ്ധ്യ |
ഇന്ദ്രായ | വൃത്രതൂര ഇതി വൃത്ര - തുരേ | ലലാമം |
പ്രാശൂൺഗം | ഏതി | ലഭേത | ഗതശ്രീരിതി ഗത - ശ്രീഃ |
പ്രതിഷ്ഠാകാമ ഇതി പ്രതിഷ്ഠാ - കാമഃ | പാപ്മാനം | ഏവ |
വൃത്രം | തീർത്വാ | പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം | ഗച്ഛതി |
ഇന്ദ്രായ | അഭിമാതിഷ്ഠേ ഇത്യഭിമാതി - ഷ്ഠേ | ലലാമം |
പ്രാശൂൺഗം | ഏതി | 19 (50)

2.1.3.5

ലഭേത യഃ പാപ്മനാ ഗൃഹീതഃ സ്യാത് പാപ്മാ വാ
അഭിമാതിരിന്ദ്രമേവാ-ഭിമാതിഹനഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി സ ഏവാസ്മാത് പാപ്മാനമഭിമാതിം പ്രബുഭത

ഇന്ദ്രായ വജ്രിണേ ലലാമം പ്രാശുങ്ഗമാ ലഭേത യമലച്ഛ്
 രാജ്യായ സന്തച്ഛ് രാജ്യം നോപനമേദിന്ദ്രമേവ വജ്രിണഃ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസൈ വജ്രം
 പ്ര യച്ഛതി സ ഏനം ( ) വജ്രോ ഭൂത്യാ ഇന്ധ ഉപൈനച്ഛ്
 രാജ്യം നമതി ലലാമഃ പ്രാശുങ്ഗോ ഭവത്യേതദൈ വജ്രസ്യ
 രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധൈ । 20

2.1.3.5 (Padam)

ലഭേത । യഃ । പാപ്മനാ । ഗൃഹീതഃ । സ്യാത് । പാപ്മാ ।
 വൈ । അഭിമാതിരിത്യഭി - മാതിഃ । ഇന്ദ്രം । ഏവ ।
 അഭിമാതിഹനമിത്യഭിമാതി - ഹനം । സ്വേന ।
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । സഃ ।
 ഏവ । അസ്മാത് । പാപ്മാനം । അഭിമാതിരിത്യഭി - മാതിഃ ।
 പ്രേതി । നൂദതേ । ഇന്ദ്രായ । വജ്രിണേ । ലലാമം ।
 പ്രാശുങ്ഗം । ഏതി । ലഭേത । യം । അലം । രാജ്യായ ।
 സന്തം । രാജ്യം । ന । ഉപനമേദിത്യുപ - നമേത് । ഇന്ദ്രം ।
 ഏവ । വജ്രിണം । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ-ധേയേന ।
 ഉപേതി । ധാവതി । സഃ । ഏവ । അസൈ । വജ്രം । പ്രേതി ।
 യച്ഛതി । സഃ । ഏനം ( ) । വജ്രഃ । ഭൂതൈ । ഇന്ധേ ।

ഉപേതി | ഏനം | രാജ്യം | നമതി | ലലാമഃ | പ്രാശുങ്ഗഃ |

ഭവതി | ഏതത് | വൈ | വജ്രസ്യ | രൂപം |

സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ഋദ്ധ്യേ | 20 (65)

(സംഗ്രാമേ-തേനാ-ല-മദിമാതിഷ്ഠേ ലലാമം പ്രാശുങ്ഗമൈ -
നം - പഞ്ചദശ ച) (A3)

2.1.4.1

അസാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ

പ്രായശ്ചിത്തിമൈചൻ തസ്മാ ഏതാം ദശർഷഭാമാഃ ലഭന്ത

തയൈവാസിൻ രൂപമദധുര്യോ ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ

സ്യാത് തസ്മാ ഏതാം ദശർഷഭാമാ ലഭേതാ-മുമേവാ

ss*ദിത്യം സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ

ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി വസന്താ

പ്രാതസ്മിൻ ലലാമാനാ ലഭേത ഗ്രീഷ്മ മധുന്ദിനേ - [ ] 21

2.1.4.1 (Padam)

അസൗ | ആദിത്യഃ | ന | വീതി | അരോചത | തസ്മൈ |

ദേവാഃ | പ്രായശ്ചിത്തിം | ഐചൻ | തസ്മൈ | ഏതാം |

ദശർഷഭാമിതി ദശ - ഋഷഭാം | ഏതി | അലഭന്ത | തയാ |

ഏവ | അസിൻ | രൂപം | അദധുഃ | യഃ |

ബ്രഹ്മവർചസകാമ ഇതി ബ്രഹ്മവർചസ - കാമഃ | സ്യാത് |

തസ്മൈ॑ । ഏ॒താം । ദശ॑ർഷഭാമിതി ദശ॑ - ഋ॒ഷഭാം । ഏ॒തി ।
 ലഭേ॑ത । അ॒മും । ഏ॒വ । ആ॒ദിത്യം । സ്വേ॑ന । ഭാഗ॑ധേയേനേതി
 ഭാഗ॑ - ധേ॒യേന॑ । ഉ॒പേതി॑ । ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്മിൻ ।
 ബ്ര॒ഹ്മവർ॑ചസമിതി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॑ചസം । ദധാ॑തി ।
 ബ്ര॒ഹ്മവർ॑ചസീതി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॑ചസീ । ഏ॒വ । ഭവ॑തി ।
 വ॒സന്താ॑ । പ്രാ॒തഃ । ത്രീ॑ൻ । ല॒ലാമാൻ॑ । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത ।
 ഗ്രീ॒ഷ്മേ । മ॒ധുനി॑നേ । 21 (50)

2.1.4.2

ത്രീ॒ണിതി॑ പൃ॒ഷ്ഠാൺതര॑ദ്യപരാഹ്ണേ ത്രീ॒ണിതി॑വാ॒രാൻ ത്രീ॑ണി
 വാ ആ॒ദിത്യ॑സ്യ തേജാഽ॒സി വ॒സന്താ॑ പ്രാ॒തർഗ്രീ॒ഷ്മേ
 മ॒ധുനി॑നേ ശര॑ദ്യപരാഹ്ണേ യാ॒വന്തേ॒വ തേജാഽ॒സി താ॒ന്യേ
 വാ॒വ രു॒ന്ധേ ത്ര॑യ॒സ്ത്രയ॑ ആ ലഭ്യ॑ന്തേ-ഭി പൃ॒ർവമേ॒വാസ്മിൻ
 തേജോ॑ ദധാ॑തി സം॑വൃ॒ഥ്സരം॑ പ॒ര്യാലഭ്യ॑ന്തേ സം॑വൃ॒ഥ്സരോ
 വൈ ബ്ര॒ഹ്മവർ॑ചസസ്യ പ്ര॒ഭാതാ॑ സം॑വൃ॒ഥ്സര॑ ഏ॒വാസ്മൈ॑
 ബ്ര॒ഹ്മവർ॑ചസം പ്ര യ॒ച്ഛതി॑ ബ്ര॒ഹ്മവർ॑ചസ്യേ॒വ
 ഭവ॑തി സം॑വൃ॒ഥ്സര॑സ്യ പ॒രസ്താ॑ത് പ്രാ॒ജാപ॑ത്യം ക॒ദ്രു - [ ] 22

2.1.4.2 (Padam)

ത്രീൻ | ശിതിപൃഷ്ഠാനിതി ശിതി - പൃഷ്ഠാൻ | ശരദി |
 അപരാഹ്ണ ഇത്യുപര - അഹേന | ത്രീൻ | ശിതിവാരാനിതി
 ശിതി-വാരാൻ | ത്രീണി | വൈ | ആദിത്യസ്യ | തേജാച്ഛി |
 വസന്താ | പ്രാതഃ | ഗ്രീഷ്മ | മധ്യന്ദിനേ | ശരദി |
 അപരാഹ്ണ ഇത്യുപര - അഹേന | യാവന്തി | ഏവ |
 തേജാച്ഛി | താനി | ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ |
 ത്രയസ്ത്രയ ഇതി ത്രയഃ - ത്രയഃ | ഏതി | ലഭ്യന്തേ |
 അഭിപൂർവമിത്യഭി - പൂർവം | ഏവ | അസ്മിൻ | തേജഃ |
 ദധാതി | സംവത്സരമിതി സം - വത്സരം |
 പര്യാലഭ്യന്ത ഇതി പരി - ആലഭ്യന്തേ | സംവത്സര ഇതി
 സം - വത്സരഃ | വൈ | ബ്രഹ്മവർചസസ്യേതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസസ്യ | പ്രഭാതേതി പ്ര - ഭാതാ |
 സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ | ഏവ | അസ്മൈ |
 ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം | പ്രേതി | യച്ഛതി |
 ബ്രഹ്മവർചസീതി ബ്രഹ്മ - വർചസീ | ഏവ | ഭവതി |
 സംവത്സരസ്യേതി സം - വത്സരസ്യ | പരസ്താത് |
 പ്രാജാപത്യമിതി പ്രാജാ - പത്യം | കദ്രൂം | **22 (50)**

2.1.4.3

-മാ ലഭേത പ്രജാപതിഃ സർവാ ഭേവതാ ഭേവതാസേവ
 പ്രതിതിഷ്ഠതി യദി ബിഭീയാദ്-ദൃശ്വർമാ ഭവിഷ്യാമീതി
 സോമാപൗഷ്ണ ശ്യാമമാ ലഭേത സൗമ്യോ വൈ ഭേവതയാ
 പുരുഷഃ പൗഷ്ണഃ പശവഃ സ്വയൈവാസൈ ഭേവതയാ
 പശുഭിസ്തപം കരോതി ന ദൃശ്വർമാ ഭവതി ഭേവാശ്വ വൈ
 യമശ്വാസിൻ ലോകേഃസ്സർധന്ത സ യമോ ഭേവാനാമിന്ദ്രിയം
 വീര്യമയുവത തദ്-യമസ്യ - [ ] 23

2.1.4.3 (Padam)

ഏതി । ലഭേത । പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । സർവാഃ ।
 ഭേവതാഃ । ഭേവതാസു । ഏവ । പ്രതീതി । തിഷ്ഠതി । യദി ।
 ബിഭീയാത് । ദൃശ്വർമേതി ദുഃ - ചർമാ । ഭവിഷ്യാമി । ഇതി ।
 സോമാപൗഷ്ണമിതി സോമാ - പൗഷ്ണം । ശ്യാമം । ഏതി ।
 ലഭേത । സൗമ്യഃ । വൈ । ഭേവതയാ । പുരുഷഃ । പൗഷ്ണഃ ।
 പശവഃ । സ്വയാ । ഏവ । അസൈ । ഭേവതയാ । പശുഭിരിതി
 പശു - ഭിഃ । തപം । കരോതി । ന । ദൃശ്വർമേതി ദുഃ-ചർമാ ।
 ഭവതി । ഭേവാഃ । ച । വൈ । യമഃ । ച । അസിൻ । ലോകേ ।
 അസ്സർധന്ത । സഃ । യമഃ । ഭേവാനാം । ഇന്ദ്രിയം । വീര്യം ।

അയുവത | തത് | യമസ്യ | **23 (50)**

2.1.4.4

യമത്വം തേ ദേവാ അമന്യന്ത യമോ വാ ഇദമഭൂദ്-യദ്-
 വയം സ ഇതി തേ പ്രജാപതിമുപാധാവൻ സ ഏതൗ
 പ്രജാപതിരാത്മന ഉക്ഷവശൗ നിരമിമീത തേ ദേവാ
 വൈഷ്ണാവരുണീം വശാമാഽലഭന്തേന്ദ്രമുക്ഷാണം
 തം വരുണേനൈവ ഗ്രാഹയിത്യാ വിഷ്ണുനാ യജേന്തേ
 പ്രാണുദന്തേന്ദ്രേണൈ-വാസ്യേന്ദ്രിയമ-വൃഞ്ജത യോ
 ഭ്രാതൃവ്യവാൻ സ്യാം സ സ്പർധമാനോ

വൈഷ്ണാവരുണീം - [ ] **24**

2.1.4.4 (Padam)

യമത്വമിതി യമ-ത്വം | തേ | ദേവാഃ | അമന്യന്ത | യമഃ | വൈ |
 ഇദം | അഭൂത് | യത് | വയം | സഃ | ഇതി | തേ |
 പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം | ഉപേതി | അധാവൻ | സഃ |
 ഏതൗ | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ | ആത്മനഃ |
 ഉക്ഷവശാവിത്യുക്ഷ - വശൗ | നിരിതി | അമിമീത | തേ |
 ദേവാഃ | വൈഷ്ണാവരുണീമിതി വൈഷ്ണാ - വരുണീം |
 വശാം | ഏതി | അലഭന്ത | ഐന്ദ്രം | ഉക്ഷാണം | തം |
 വരുണേന | ഏവ | ഗ്രാഹയിത്യാ | വിഷ്ണുനാ | യജേന്തേന |

പ്രേതി¹ | അനുദന്ത¹ | ഐന്ദ്രേണ¹ | ഏവ¹ | അസ്യ¹ | ഇന്ദ്രിയം¹ |
അവൃഞ്ജത¹ | യഃ¹ | ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി¹ ഭ്രാതൃവ്യ - വാൻ¹ |
സ്യാത്¹ | സഃ¹ | സ്സർധമാനഃ¹ |

വൈഷ്ണാവരുണീമിതി¹ വൈഷ്ണാ - വരുണീം¹ | **24 (50)**

2.1.4.5

വശാമാ¹ ലഭേതൈന്ദ്രമുക്ഷാണം¹ വരുണേനൈവ¹ ഭ്രാതൃവ്യം¹
ഗ്രാഹയിതാ¹ വിഷ്ണുനാ¹ യജേണൈ¹ പ്രണുദന്ത¹ ഐന്ദ്രേണൈ¹
വാസ്യേന്ദ്രിയം¹ വൃക്തേ¹ ഭവത്യാത്മനാ¹ പരാസ്യ¹ ഭ്രാതൃവ്യോ¹
ഭവതീന്ദ്രോ¹ വൃത്രമഹൻ¹ തം¹ വൃത്രോ¹ ഹതഃ¹ ഷോഡശദിർ-
ഭോഗൈരസിനാത്¹ തസ്യ¹ വൃത്രസ്യ¹ ശീർഷതോ¹ ഗാവ¹ ഉദായ¹
ൻ¹ താ¹ വൈദേഹ്യോഭവൻ¹ താസാമുഷഭോ¹

ജഘനേസനുദൈത്¹ തമീന്ദ്രോ¹ - [ ] **25**

2.1.4.5 (Padam)

വശാം¹ | ഏതി¹ | ലഭേത¹ | ഐന്ദ്രം¹ | ഉക്ഷാണം¹ | വരുണേന¹ |
ഏവ¹ | ഭ്രാതൃവ്യം¹ | ഗ്രാഹയിതാ¹ | വിഷ്ണുനാ¹ | യജേണൈ¹ |
പ്രേതി¹ | നുദന്തേ¹ | ഐന്ദ്രേണ¹ | ഏവ¹ | അസ്യ¹ | ഇന്ദ്രിയം¹ |
വൃക്തേ¹ | ഭവതി¹ | ആത്മനാ¹ | പരേതി¹ | അസ്യ¹ | ഭ്രാതൃവ്യഃ¹ |
ഭവതി¹ | ഇന്ദ്രഃ¹ | വൃത്രം¹ | അഹൻ¹ | തം¹ | വൃത്രഃ¹ | ഹതഃ¹ |
ഷോഡശദിരിതി¹ ഷോഡശ - ദിഃ¹ | ഭോഗൈഃ¹ | അസിനാത്¹ |

തസ്യ॑ । വൃ॒ത്ര॑സ്യ॒ । ശീ॒ർഷ॑തഃ । ഗാ॒വഃ॑ । ഉ॒ദി॑തി । ആ॒യ॑ന് ।
 താഃ॑ । വൈ॒ദേ॑ഹ്യഃ । അ॒ഭ॒വ॑ന് । താ॒സാം॑ । ഋ॒ഷഭഃ॑ । ജ॒ഘ॑നേ॒ ।
 അ॒നു॑ । ഉ॒ദി॑തി । ഐ॒ത് । തം॑ । ഇ॒ന്ദ്രഃ॑ । **25 (50)**

2.1.4.6

ഛായ॑മ് സോ॒മ॒ന്യുത॑ യോ വാ ഇ॒മാല॑ഭേത മു॒ച്യേതാ॑സ്മാത്
 പാ॒പ്ഥ॑ന ഇ॒തി സ॑ ആ॒ഗ്നേ॑യം കൃ॒ഷ്ണ॑ഗ്രീ॒വമാ॑
 ലഭ॑തൈ॒ന്ദ്രമൃ॑ഷഭം തസ്യാ॒ഗ്നിരേ॑വ സോ॒മ॒ന
 ഭാഗ॑ധേ॒യേനോ॑പ॒സ്യുതഃ॑ ഷോ॒ഡശ॑ധാ വൃ॒ത്ര॑സ്യ
 ഭാഗ॑നപൃ॒ഥഹ॑ഭൈ॒ന്ദ്രേണ॑ന്ദ്രി॒യ- മാ॑ത്മ॒ന്നധ॑ത്ത യഃ
 പാ॒പ്ഥ॑നാ ഗൃ॒ഹീതഃ॑ സ്യാമ് സ ആ॒ഗ്നേ॑യം കൃ॒ഷ്ണ॑ഗ്രീ॒വമാ॑
 ലഭ॑തൈ॒ന്ദ്രമൃ॑ഷഭ-മ॒ഗ്നിരേ॑വാ॒സ്യ സോ॑മ॒ ഭാഗ॑ധേ॒യേനോ॑-
 പ॒സ്യുതഃ॑ - [ ] **26**

2.1.4.6 (Padam)

അ॒ഛായ॑ത് । സഃ॑ । അ॒മ॒ന്യുത॑ । യഃ॑ । വൈ॒ । ഇ॒മം ।
 ആ॒ലഭ॑തേ॒ത്യാ - ല॑ഭേത । മു॒ച്യേത॑ । അ॒സ്മാത്॑ । പാ॒പ്ഥ॑നഃ ।
 ഇ॒തി । സഃ॑ । ആ॒ഗ്നേ॑യം । കൃ॒ഷ്ണ॑ഗ്രീ॒വമി॑തി കൃ॒ഷ്ണ - ഗ്രീ॒വം ।
 ഐ॒തി । അ॒ല॒ഭത॑ । ഐ॒ന്ദ്രം॑ । ഋ॒ഷഭം॑ । തസ്യ॑ । അ॒ഗ്നിഃ॑ । ഐ॒വ ।
 സോ॒മ॒ന । ഭാഗ॑ധേ॒യേനേ॑തി ഭാഗ॑ - ധേ॒യേന॑ ।
 ഉ॒പ॒സ്യുത॑ ഇ॒ത്യുപ॑ - സ്യു॒തഃ॑ ।

ഷോഡശധേതി ഷോഡശ - ധാ | വൃത്രസ്യ | ഭോഗാൻ |
 അപീതി | അദഹത് | ഐന്ദ്രേണ | ഇന്ദ്രിയം | ആത്മൻ |
 അധത്ത | യഃ | പാപ്മനാ | ഗൃഹീതഃ | സ്യാത് | സഃ |
 ആഗേയം | കൃഷ്ണഗ്രീവമിതി കൃഷ്ണ - ഗ്രീവം | ഏതി |
 ലഭേത | ഐന്ദ്രം | ജിഷഭം | അഗ്നിഃ | ഏവ | അസ്യ | സ്വേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപസ്യത ഇത്യുപ - സ്യതഃ | **26 (50)**

2.1.4.7

പാപ്മാനമപി ദഹതൈന്ദ്രേണേന്ദ്രിയമാത്മൻ ധത്തേ മുച്യതേ
 പാപ്മനോ ദവത്യേവ ദ്വാവാപൃഥിവ്യാം ധേനുമാ ലഭേത
 ജ്യോഗപരുദ്ധോ ധനയോർഹി വാ ഏഷോഽപ്രതിഷ്ഠിതോഽ
 മൈഷ ജ്യോഗപരുദ്ധോ ദ്വാവാപൃഥിവീ ഏവ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി തേ ഏവൈനം പ്രതിഷ്ഠാം ഗമയതഃ
 പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി പര്യാരിണീ ദവതി പര്യാരീവ ഹ്യേതസ്യ
 രാഷ്ട്രം യോ ജ്യോഗപരുദ്ധഃ സമൃദ്ധയൈ വായവ്യം - [ ] **27**

2.1.4.7 (Padam)

പാപ്മാനം | അപീതി | ദഹതി | ഐന്ദ്രേണ | ഇന്ദ്രിയം |
 ആത്മൻ | ധത്തേ | മുച്യതേ | പാപ്മനഃ | ദവതി | ഏവ |
 ദ്വാവാപൃഥിവ്യാമിതി ദ്വാവാ - പൃഥിവ്യാം | ധേനും | ഏതി |

ലഭേത | ജ്യോഗപരുദ്ധ ഇതി ജ്യോക് - അപരുദ്ധഃ |
 അനയോഃ | ഹി | വൈ | ഏഷഃ | അപ്രതിഷ്ഠിത
 ഇത്യപ്രതി - സ്ഥിതഃ | അഥ | ഏഷഃ | ജ്യോക് | അപരുദ്ധ
 ഇത്യപ - രുദ്ധഃ | ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥ്വിവീ |
 ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
 ധാവതി | തേ ഇതി | ഏവ | ഏനം | പ്രതിഷ്ഠാമിതി
 പ്രതി - സ്ഥാം | ഗമയതഃ | പ്രതീതി | ഏവ | തിഷ്ഠതി |
 പര്യാരിണീ | ഭവതി | പര്യാരി | ഇവ | ഹി | ഏതസ്യ |
 രാശ്രൂം | യഃ | ജ്യോഗപരുദ്ധ ഇതി ജ്യോക് - അപരുദ്ധഃ |
 സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ഋദ്ധ്യ | വായവ്യം | **27 (50)**

2.1.4.8

വംസമാ ലഭേത വായുർവാ അനയോർവംസ ഇമേ വാ
 ഏതസ്മ ലോകാ അപശുഷ്ഠാ വിധപശുഷ്ഠാഽമൈഷ
 ജ്യോഗപരുദ്ധോ വായുമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
 ധാവതി സ ഏവാസ്മാ ഇമാം ലോകാൻ വിശം പ്രദാപയതി
 പ്രാസ്മാ ഇമേ ലോകാഃ സ്സുവന്തി ദുഞ്ജത്യേനം
 വിധുപതിഷ്ഠതേ | **28**

2.1.4.8 (Padam)

വ॒മ്സം । ഏ॒തി । ല॒ഭേ॒ത । വാ॒യുഃ । വൈ । അ॒നയോഃ॑ ।
 വ॒മ്സഃ । ഇ॒മേ । വൈ । ഏ॒തസ്മൈ॑ । ലോ॒കാഃ । അ॒പശു॑ഷ്ഠാ
 ഇ॒ത്യപ॑ - ശു॒ഷ്ഠാഃ । വി॒ദ് । അ॒പശു॑ഷ്ഠേ॒ത്യപ॑ - ശു॒ഷ്ഠാ । അ॒ഥ ।
 ഏ॒ഷഃ । ജ്യോ॑ക് । അ॒പരു॑ദ്ധ ഇ॒ത്യപ॑ - രു॒ദ്ധഃ । വാ॒യുഃ । ഏ॒വ ।
 സ്വേ॒ന । ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒നേതി॑ ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേന॑ । ഉ॒പേ॒തി ।
 ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ । ഇ॒മാൻ । ലോ॒കാൻ ।
 വി॒ശം । പ്രേ॒തി । ഭാ॒പയ॑തി । പ്രേ॒തി । അ॒സ്മൈ॑ । ഇ॒മേ ।
 ലോ॒കാഃ । സ്തു॒വന്തി॑ । ഭൂ॒ഞ്ജതീ॑ । ഏ॒നം । വി॒ദ് । ഉ॒പേ॒തി ।
 തി॒ഷ്ഠതേ॑ । 28 (42)

(മ॒ധ്യന്തി॑നേ - ക॒ർദ്ദം - യ॒മസ്യ॑ - സ്വ॒ർധ്മാ॑നോ വൈ॒ഷ്ണാവരു॑ണീം
 - തമി॑ന്ദ്രോ - ഽസ്യ॑ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒നോപ॑സ്യതോ -
 വാ॒യവ്യം॑ - ദി॒വ്യാരി॑ഷ്ടം) (A4)

2.1.5.1

ഇ॒ന്ദ്രോ വ॒ലസ്യ॑ ബി॒ലമ॑പൗർ॒ണാമ് സ യ ഉ॒ത്തമഃ॑
 പ॒ശുരാ॑സീത് തം പൃ॒ഷ്ഠം പ്ര॒തി സംഗൃ॑ഹ്യോ॒ദക്വി॑ദത്
 തച്ഛ॑ സഹ॒സ്രം പ॒ശവോ॑ഽനു॒ഭായ॑ൻമ് സ ഉ॒ന്നതോ॑ഽഭ॒വദ്യഃ॑
 പ॒ശുകാ॑മഃ സ്യാമ് സ ഏ॒തമൈ॑ന്ദ്രമു॒ന്നതമാ॑ ല॒ഭേതേ॑ന്ദ്രമേ॒വ
 സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒നോപ॑ ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വാസ്മൈ॑ പ॒ശൂൻ

പ്രയച്ഛതി പശുമാനേവ ഭവത്യുന്നതോ - [ ] 29

2.1.5.1 (Padam)

ഇന്ദ്രഃ | വലസ്യ | ബിലം | അപേതി | ഔർണോത് | സഃ | യഃ |
 ഉത്തമ ഇത്യുത് - തമഃ | പശുഃ | ആസീത് | തം | പൃഷ്ഠം |
 പ്രതീതി | സംഗൃഹ്യേതി സം - ഗൃഹ്യ | ഉദിതി |
 അക്വിദത് | തം | സഹസ്രം | പശവഃ | അനു | ഉദിതി |
 ആയന് | സഃ | ഉന്നത ഇത്യുത് - നതഃ | അഭവത് | യഃ |
 പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | സ്യാത് | സഃ | ഏതം |
 ഐന്ദ്രം | ഉന്നതമിത്യുത് - നതം | ഏതി | ലഭേത |
 ഇന്ദ്രം | ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസ്മൈ | പശൂൻ | പ്രേതി |
 യച്ഛതി | പശുമാനിതി പശു - മാൻ | ഏവ | ഭവതി |
 ഉന്നത ഇത്യുത് - നതഃ | 29 (49)

2.1.5.2

ഭവതി സാഹസ്രീ വാ ഏഷാ ലക്ഷ്മീ യദുന്നതോ
 ലക്ഷ്മിയൈ വ പശൂനവ രുന്ധേ യദാ സഹസ്രം പശൂൻ
 പ്രാപ്തോവാദമ വൈഷ്ണവം വാമനമാ ലഭേതൈതസിൻ
 വൈ തഥ് സഹസ്രമധ്യതിഷ്ഠത് തസ്മാദേഷ വാമനഃ
 സമീഷിതഃ പശുഭ്യ ഏവ പ്രജാതേഭ്യഃ പ്രതിഷ്ഠാം ദധാതി

കോർഹതി സഹസ്രം പശൂൻ പ്രാപ്തുമിത്യാഹു-
 രഹോരാത്രാണ്യേവ സഹസ്രം സമ്വാദ്യാ ss*ലഭേത
 പശവോ - [ ] 30

2.1.5.2 (Padam)

ഭവതി | സാഹസ്രീ | വൈ | ഏഷാ | ലക്ഷ്മീ | യത് | ഉന്നത
 ഇത്യുത് - നതഃ | ലക്ഷ്മിയാ | ഏവ | പശൂൻ | അവേതി |
 രൂന്ധേ | യദാ | സഹസ്രം | പശൂൻ | പ്രാപ്തയാദിതി
 പ്ര - ആപ്തയാത് | അഥ | വൈഷ്ണവം | വാമനം | ഏതി |
 ലഭേത | ഏതസ്മിൻ | വൈ | തത് | സഹസ്രം | അധീതി |
 അതിഷ്ഠത് | തസ്മാത് | ഏഷഃ | വാമനഃ |
 സമീഷിത ഇതി സം - ഇഷിതഃ | പശുഭ്യ ഇതി പശു-ഭ്യഃ |
 ഏവ | പ്രജാതേഭ്യ ഇതി പ്ര - ജാതേഭ്യഃ | പ്രതിഷ്ഠാമിതി
 പ്രതി - സ്ഥാം | ദധാതി | കഃ | അർഹതി | സഹസ്രം |
 പശൂൻ | പ്രാപ്തുമിതി പ്ര - ആപ്തം | ഇതി | ആഹുഃ |
 അഹോരാത്രാണീത്യഹഃ - രാത്രാണി | ഏവ | സഹസ്രം |
 സംവാദ്യേതി സം - പാദ്യ | ഏതി | ലഭേത | പശവഃ | 30 (50)

2.1.5.3

വാ അഹോരാത്രാണി പശൂനേവ പ്രജാതാൻ പ്രതിഷ്ഠാം
 ഗമയ-ത്യോഷധീഭ്യോ വേഹതമാ ലഭേത പ്രജാകാമ

ഓഷധയോ വാ ഏതം പ്രജായൈ പരിബാധന്തേ യോഽലം
 പ്രജായൈ സൻ പ്രജാം ന വിന്ദത ഓഷധയഃ ഖലു വാ
 ഏതസ്യ സൂതുമപി ഏന്തി യാ വേഹദ്-ഭവത്യോഷധീരേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താ ഏവാസൈ
 സ്വാഭ്യോനേഃ പ്രജാം പ്ര ജനയന്തി വിന്ദതേ - [ ] 31

2.1.5.3 (Padam)

വൈ । അഹോരാത്രാണീത്യഹഃ-രാത്രാണി । പശൂൻ । ഏവ ।
 പ്രജാതാനിതി പ്ര - ജാതാൻ । പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി-സ്ഥാം ।
 ഗമയതി । ഓഷധീഭ്യ ഇത്യോഷധി - ഭ്യഃ । വേഹതം । ഏതി ।
 ലഭേത । പ്രജാകാമ ഇതി പ്രജാ - കാമഃ । ഓഷധയഃ । വൈ ।
 ഏതം । പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായൈ । പരീതി । ബാധന്തേ ।
 യഃ । അലം । പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായൈ । സൻ ।
 പ്രജാമിതി പ്ര-ജാം । ന । വിന്ദതേ । ഓഷധയഃ । ഖലു । വൈ ।
 ഏതസ്യ । സൂതും । അപീതി । ഏന്തി । യാ । വേഹത് ।
 ഭവതി । ഓഷധീഃ । ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । താഃ । ഏവ । അസൈ
 സ്വാത് । യോനേഃ । പ്രജാമിതി പ്ര-ജാം । പ്രേതി । ജനയന്തി ।
 വിന്ദതേ । 31 (50)

2.1.5.4

പ്രജാമാപോ വാ ഓഷധയോഽസത് പുരുഷ ആപ ഏവാസ്മാ
 അസതഃ സദദതി തസ്മാദാഹുര്യശ്ചൈവം വേദ യശ്ച നാപ
 സ്താവാസതഃ സദദതീ-ത്യേന്ദ്രീം സൂതവശാമാ ലഭേത
 ഭൂതികാമോഽജാതോ വാ ഏഷ യോഽലം ഭൂത്യേ സൻ ഭൂതിം
 ന പ്രാപ്തോതീന്ദ്രം ഖലു വാ ഏഷാ സൂതാ വശാഽഭവ - [ ] 32

2.1.5.4 (Padam)

പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । ആപഃ । വൈ । ഓഷധയഃ । അസത് ।
 പുരുഷഃ । ആപഃ । ഏവ । അസ്മൈ । അസതഃ । സത് । ദദതി ।
 തസ്മാത് । ആഹുഃ । യഃ । ച । ഏവം । വേദ । യഃ । ച ।
 ന । ആപഃ । തു । വാവ । അസതഃ । സത് । ദദതി । ഇതി ।
 ഐന്ദ്രീം । സൂതവശാമിതി സൂത - വശാം । ഏതി । ലഭേത ।
 ഭൂതികാമ ഇതി ഭൂതി-കാമഃ । അജാതഃ । വൈ । ഏഷഃ । യഃ ।
 അലം । ഭൂത്യേ । സന് । ഭൂതിം । ന । പ്രാപ്തോതീതി
 പ്ര - ആപ്തോതി । ഇന്ദ്രം । ഖലു । വൈ । ഏഷാ । സൂതാ ।
 വശാ । അഭവത് । 32 (50)

2.1.5.5

-ദിന്ദ്രമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
 ഭൂതിം ഗമയതി ദവത്യേവ യം സൂതാ വശാ സ്മാത് തമൈ

ത്രമേവാഽഽ* ലഭേതൈതദാവ തദിന്ദ്രിയം സാക്ഷാദേ-
 വേന്ദ്രിയമവ രൂന്ധ ഐന്ദ്രാഗ്നം പുനരൂർസൃഷ്ടമാ ലഭേത യ ആ
 തൃതീയാത് പുരുഷാമ് സോമം ന പിബേദ്-വിച്ഛിന്നോ വാ ഏ
 തസ്യ സോമപീഥോ യോ ബ്രാഹ്മണഃ സന്നാ - [ ] 33

2.1.5.5 (Padam)

ഇന്ദ്രം | ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | സഃ | ഏവ | ഏനം | ഭൂതീം | ഗമയതി |
 ഭവതി | ഏവ | യം | സൂതാ | വശാ | സ്യാത് | തം |
 ഐന്ദ്രം | ഏവ | ഏതി | ലഭേത | ഏതത് | വാവ | തത് |
 ഇന്ദ്രിയം | സാക്ഷാദിതി സ - അക്ഷാത് | ഏവ |
 ഇന്ദ്രിയം | അവേതി | രൂന്ധേ |
 ഐന്ദ്രാഗ്നമിത്യേന്ദ്ര - അഗ്നം | പുനരൂർസൃഷ്ടമിതി
 പുനഃ - ഉർസൃഷ്ടം | ഏതി | ലഭേത | യഃ | ഏതി |
 തൃതീയാത് | പുരുഷാത് | സോമം | ന | പിബേത് |
 വിച്ഛിന്ന ഇതി വി - ഛിന്നഃ | വൈ | ഏതസ്യ |
 സോമപീഥഃ ഇതി സോമ - പീഥഃ | യഃ | ബ്രാഹ്മണഃ | സന്ന് |
 ഏതി | 33 (50)

2.1.5.6

തൃ॒തീ॒യാത് പു॒രു॒ഷാമ് സോ॒മം ന പി॒ബ॒തീ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ ഏ॒വ
 സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॒യേനോ॒പ ധാ॒വതി॒ താവേ॒വാസ്മൈ॒ സോ॒മപീ॒മം
 പ്ര॒യച്ഛ॒ത ഉ॒പൈ॒നച്ഛ് സോ॒മപീ॒മോ ന॒മതി॒ യദൈ॒ന്ദ്രോ
 ഭ॒വ॒തീ॒ന്ദ്രിയം॑ വൈ॒ സോ॒മപീ॒മ ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മേ॒വ സോ॒മപീ॒മമ॒വ
 രൂ॒ന്ധേ യദാ॒ഗ്നേയോ॑ ഭ॒വ॒ത്യാ॒ഗ്നേയോ॑ വൈ ബ്രാ॒ഹ്മണം
 സ്വാ॒മേവ॑ ഭേ॒വതാ॑മ॒നു സം॒തനോ॑തി പു॒നരു॒ഥ്സ്യ॑ഷ്ടോ ഭ॒വതി
 പു॒നരു॒ഥ്സ്യ॑ഷ്ട ഇ॒വ ഹ്യേ॒തസ്യ॑ - [ ] 34

2.1.5.6 (Padam)

തൃ॒തീ॒യാത് പു॒രു॒ഷാത് സോ॒മം ന പി॒ബ॒തീ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ
 ഇ॒തീ॒ന്ദ്ര - അ॒ഗ്നീ ഏ॒വ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॒യേനേ॒തി
 ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേന॑ ഉ॒പേ॒തി ധാ॒വതി॒ താവേ॒വ അ॒സ്മൈ॒
 സോ॒മപീ॒മമി॒തി സോ॒മ - പീ॒മം പ്രേ॒തി യച്ഛ॒തഃ ഉ॒പേ॒തി
 ഏ॒നം സോ॒മപീ॒മ ഇ॒തി സോ॒മ - പീ॒മഃ ന॒മതി॒ യത്
 ഐ॒ന്ദ്രഃ ഭ॒വതി॒ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ വൈ॒ സോ॒മപീ॒മ ഇ॒തി
 സോ॒മ - പീ॒മഃ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ ഏ॒വ സോ॒മപീ॒മമി॒തി
 സോ॒മ - പീ॒മം അ॒വേ॒തി രൂ॒ന്ധേ യത് ആ॒ഗ്നേയഃ॑
 ഭ॒വതി॒ ആ॒ഗ്നേയഃ॑ വൈ ബ്രാ॒ഹ്മണം॑ സ്വാ॒മം ഏ॒വ
 ഭേ॒വതാം॑ അ॒നു സ॒മി॒തി തനോ॑തി പു॒നരു॒ഥ്സ്യ॑ഷ്ട

ഇതി പുനഃ - ഉമ്സ്യഷ്ടഃ । ഭവതി । പുനരുംസ്യഷ്ട ഇതി

പുനഃ - ഉമ്സ്യഷ്ടഃ । ഇവ । ഹി । ഏതസ്യ । 34 (50)

2.1.5.7

സോമപീമഃ സമൃദ്ധ്യ ബ്രാഹ്മണസ്തത്വം തുപരമാ ലഭേതാ-
 ഭിചരൻബ്രഹ്മണസ്തതിമേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 തസ്മാ ഏവൈനമാ വൃശ്ചതി താജഗാർത്തിമാർച്ചതി തുപരോ
 ഭവതി ക്ഷുരപവിർവാ ഏഷാ ലക്ഷ്മീ യത് തുപരഃ സമൃദ്ധ്യ
 സ്തോ യുപോ ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ
 പ്രഹരതി ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാത്യേവൈനം വൈദീദക
 ഇധോ ( ) ഭിനത്തേയവൈനം । 35

2.1.5.7 (Padam)

സോമപീമ ഇതി സോമ - പീമഃ । സമൃദ്ധ്യ ഇതി
 സം - ഋദ്ധ്യ । ബ്രാഹ്മണസ്തത്വമിതി ബ്രാഹ്മണഃ - പത്യം ।
 തുപരം । ഏതി । ലഭേത । അഭിചരന്നിത്യഭി - ചരൻ ।
 ബ്രഹ്മണഃ । പതിം । ഏവ । സേന । ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ-ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । തസ്മൈ । ഏവ । ഏനം ।
 ഏതി । വൃശ്ചതി । താജക് । ആർത്തിം । ഏതി । ഋച്ചതി ।
 തുപരഃ । ഭവതി । ക്ഷുരപവിരിതി ക്ഷുര - പവിഃ । വൈ ।
 ഏഷാ । ലക്ഷ്മീ । യത് । തുപരഃ । സമൃദ്ധ്യ ഇതി

സം - ഋദ്ധ്യേ | സ്തൃഃ | യുപഃ | ഭവതി | വജ്രഃ | വൈ | സ്തൃഃ |
 വജ്രം | ഏവ | അസ്മൈ | പ്രേതി | ഹരതി | ശരമയമിതി
 ശര - മയം | ബർഹിഃ | ശൃണാതി | ഏവ | ഏനം |
 വൈദീദകഃ | ഇധഃ ( ) | ഭിനത്തി | ഏവ | ഏനം | **35 (53)**

(ഭവത്യുന്നതഃ - പശവോ - ജനയന്തി വിന്ദതേ - ദഭവഥ് -
 സന്നൈ - തസ്യേ - യ - സ്തീണീ ച) (A5)

2.1.6.1

ബാർഹസ്സത്യഃ ശിതിപൃഷ്ഠമാ ലഭേത ഗ്രാമകാമോ യഃ
 കാമയേത പൃഷ്ഠഃ സമാനാനാഃ സ്യാമിതി ബൃഹസ്സതിമേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം പൃഷ്ഠഃ
 സമാനാനാം കരോതി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി ശിതിപൃഷ്ഠോ ഭവതി
 ബാർഹസ്സത്യോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ സമൃദ്ധയൈ പൗഷ്ണഃ
 ശ്യാമമാ ലഭേതാന്നകാമോഽന്നം വൈ പൃഷ്ഠാ പൃഷ്ണമേവ
 സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മാ - [ ] **36**

2.1.6.1 (Padam)

ബാർഹസ്സത്യം | ശിതിപൃഷ്ഠമിതി ശിതി - പൃഷ്ഠം | ഏതി |
 ലഭേത | ഗ്രാമകാമ ഇതി ഗ്രാമ - കാമഃ | യഃ | കാമയേത |
 പൃഷ്ഠം | സമാനാനാം | സ്യാം | ഇതി | ബൃഹസ്സതിം | ഏവ |

സ്വേ॑ന॒ | ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി॒ ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന॒ | ഉ॒പേതി॑ |
 ധാ॒വതി॑ | സഃ॒ | ഏ॒വ | ഏ॒നം | പൃ॒ഷ്ഠം | സ॒മാനാ॑നാം |
 ക॒രോതി॑ | ഗ്രാ॒മീ | ഏ॒വ | ഭ॒വതി॑ | ശി॒തിപൃ॑ഷ്ഠ ഇതി॑
 ശി॒തി - പൃ॑ഷ്ഠഃ | ഭ॒വതി॑ | ബാ॒ർഹ॒സ്വതൃഃ॑ | ഹി॒ | ഏ॒ഷഃ |
 ദേ॒വത॑യാ | സ॒മൃദ്ധ്യാ॑ ഇതി॒ സം - ജ്ഞൈ॑ | പൗ॒ഷ്ണം॑ |
 ശ്യാ॒മം | ഏ॒തി | ലഭേ॑ത | അ॒ന്നകാ॑മ ഇത്യ॒ന്ന - കാ॑മഃ |
 അ॒ന്നം | വൈ॑ | പൃ॒ഷ്ഠാ | പൃ॒ഷ്ഠൺ॑ | ഏ॒വ | സ്വേ॑ന॒ |
 ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി॒ ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന॒ | ഉ॒പേതി॑ | ധാ॒വതി॑ | സഃ॒ |
 ഏ॒വ | അ॒സ്മൈ॑ | **36 (50)**

2.1.6.2

അ॒ന്നം പ്ര॑ യ॒ച്ഛതൃ॑ന്നാദ॒ ഏ॒വ ഭ॒വതി॑ ശ്യാ॒മോ ഭ॒വതൃ॑തദാ
 അ॒ന്നസ്യ॑ രൂ॒പച്ഛ॑ സ॒മൃദ്ധ്യാ॑ മാ॒രുതം॑ പൃ॒ശ്ഠിമാ॑ ലഭേ॒താഽന്ന॑-
 കാ॒മോഽന്നം॑ വൈ॒ മരു॑തോ॒ മരു॑ത॒ ഏ॒വ സ്വേ॑ന॒ ഭാ॒ഗധേ॑യേ
 നോ॒പ ധാ॒വതി॑ ത॒ ഏ॒വാസ്മാ॑ അ॒ന്നം പ്ര॑ യ॒ച്ഛതൃ॑ന്നാദ॒ ഏ॒വ
 ഭ॒വതി॑ പൃ॒ശ്ഠിർ ഭ॒വതൃ॑തദാ॒ അ॒ന്നസ്യ॑ രൂ॒പച്ഛ॑ സ॒മൃദ്ധ്യാ॑
 ഐ॒ന്ദ്രമ॑രു॒ണമാ॑ ലഭേ॒തേന്ദ്രി॑യകാ॒മ ഇ॒ന്ദ്രമേ॑വ - [ ] **37**

2.1.6.2 (Padam)

അ॒ന്നം | പ്രേ॑തി॒ | യ॒ച്ഛതി॑ | അ॒ന്നാദ॑ ഇത്യ॒ന്ന - അ॑ദഃ | ഏ॒വ |
 ഭ॒വതി॑ | ശ്യാ॒മഃ | ഭ॒വതി॑ | ഏ॒തത് | വൈ॑ | അ॒ന്നസ്യ॑ | രൂ॒പം |

സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജദ്ധ്യേ | മാരുതം | പൃശ്നീം | ഏതി |
 ലഭേത | അന്നകാമ ഇത്യന്ന-കാമഃ | അന്നം | വൈ | മരുതഃ |
 മരുതഃ | ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | തേ | ഏവ | അസ്മൈ | അന്നം | പ്രേതി |
 യച്ചന്തി | അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ | ഏവ | ഭവതി | പൃശ്നീഃ |
 ഭവതി | ഏതത് | വൈ | അന്നസ്യ | രൂപം | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ജദ്ധ്യേ | ഐന്ദ്രം | അരുണം | ഏതി | ലഭേത |
 ഇന്ദ്രിയകാമ ഇതീന്ദ്രിയ - കാമഃ | ഇന്ദ്രം | ഏവ | **37 (50)**

2.1.6.3

സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മിന്നിന്ദ്രിയം
 ദധാതീന്ദ്രിയാവ്യേവ ഭവത്യരുണോ ഭൂമാൻ ഭവത്യേതദാ
 ഇന്ദ്രസ്യ രൂപം സമൃദ്ധ്യേ സാവിത്രമുപധാസ്തമാ
 ലഭേത സനികാമഃ സവിതാ വൈ പ്രസവാനാമീശേ
 സവിതാരമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ
 ഏവാസ്മൈ സനിം പ്രസുവതി ദാനകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ
 ഭവന്ത്യുപധാസ്തോ ഭവതി സാവിത്രോ ഹൃഷ - [ ] **38**

2.1.6.3 (Padam)

സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
 ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസ്മിൻ | ഇന്ദ്രിയം | ദധാതി |

ഇന്ദ്രിയാവീ | ഏവ | ഭവതി | അരുണഃ | ഭൂമാനിതി
 ഭൂ - മാൻ | ഭവതി | ഏതത് | വൈ | ഇന്ദ്രസ്യ |
 രൂപം | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജ്ഞേയ | സാവിത്രം |
 ഉപധാസ്തമിത്യുപ - ധാസ്തം | ഏതി | ലഭേത |
 സനികാമ ഇതി സനി - കാമഃ | സവിതാ | വൈ |
 പ്രസവാനാമിതി പ്ര - സവാനാം | ഇൗശേ | സവിതാരം |
 ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
 ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസ്മൈ | സനിം | പ്രേതി |
 സുവതി | ദാനകാമ ഇതി ദാന - കാമഃ | അസ്മൈ |
 പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | ഭവന്തി | ഉപധാസ്ത ഇത്യുപ-ധാസ്തഃ |
 ഭവതി | സാവിത്രഃ | ഹി | ഏഷഃ | **38 (50)**

2.1.6.4

ദേവതയാ സമൃദ്ധ്യേ വൈശ്വദേവം ബഹുരൂപമാ
 ലഭേതാന്നകാമോ വൈശ്വദേവം വാ അന്നം വിശ്വാനേവ
 ദേവാൻ-സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മൈ
 അന്നം പ്രയച്ഛന്ത്യുന്നാദ ഏവ ഭവതി ബഹുരൂപോ ഭവതി
 ബഹുരൂപഃ ഹ്യന്നഃ സമൃദ്ധ്യേ വൈശ്വദേവം ബഹുരൂപമാ
 ലഭേത ഗ്രാമകാമോ വൈശ്വദേവാ വൈ സജാതാ വിശ്വാനേവ
 ദേവാൻ-സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി

ത ഏവാസൈ - [ ] 39

2.1.6.4 (Padam)

ദേവതയാ | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജ്ഞൈ |
 വൈശ്വദേവമിതി വൈശ്വ - ദേവം | ബഹുരൂപമിതി
 ബഹു - രൂപം | ഏതി | ലഭേത | അന്നകാമ ഇത്യന്ന-കാമഃ |
 വൈശ്വദേവമിതി വൈശ്വ-ദേവം | വൈ | അന്നം | വിശ്വാൻ |
 ഏവ | ദേവാൻ | സേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | തേ | ഏവ | അസൈ | അന്നം | പ്രേതി |
 യച്ചന്തി | അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ | ഏവ | ഭവതി |
 ബഹുരൂപമിതി ബഹു - രൂപഃ | ഭവതി | ബഹുരൂപമിതി
 ബഹു - രൂപം | ഹി | അന്നം | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ജ്ഞൈ | വൈശ്വദേവമിതി വൈശ്വ - ദേവം |
 ബഹുരൂപമിതി ബഹു - രൂപം | ഏതി | ലഭേത | ഗ്രാമകാമ
 ഇതി ഗ്രാമ - കാമഃ | വൈശ്വദേവാ ഇതി വൈശ്വ - ദേവാഃ |
 വൈ | സജാതാ ഇതി സ - ജാതാഃ | വിശ്വാൻ | ഏവ |
 ദേവാൻ | സേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന |
 ഉപേതി | ധാവതി | തേ | ഏവ | അസൈ | 39 (50)

2.1.6.5

സജാതാൻ പ്ര യച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ ഭവതി ബഹുരുപോ ഭവതി
 ബഹുദേവത്യോ (1) ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യേ പ്രജാപത്യം തുപരമാ
 ലഭേത യസ്യാനാജ്ഞാതമിവ ജ്യോഗാമയേത് പ്രാജാപത്യോ
 വൈ പുരുഷഃ പ്രജാപതിഃ ഖലു വൈ തസ്യ വേദ
 യസ്യാനാജ്ഞാതമിവ ജ്യോഗാമയതി പ്രജാപതിമേവ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം തസ്മാത് സ്രാമാൻ-
 മുഞ്ചതി തുപരോ ഭവതി പ്രാജാപത്യോ ഹ്യ( )-ഷ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യേ । 40

2.1.6.5 (Padam)

സജാതാനിതി സ - ജാതാൻ । പ്രേതി । യച്ഛന്തി । ഗ്രാമീ ।
 ഏവ । ഭവതി । ബഹുരുപ ഇതി ബഹു - രൂപഃ । ഭവതി ।
 ബഹുദേവത്യ ഇതി ബഹു - ദേവത്യഃ । ഹി । ഏഷഃ ।
 സമൃദ്ധ്യോ ഇതി സം - ഋദ്ധ്യേ । പ്രജാപത്യമിതി
 പ്രാജാ - പത്യം । തുപരം । ഏതി । ലഭേത । യസ്യ ।
 അനാജ്ഞാതമിത്യനാ - ജ്ഞാതം । ഇവ । ജ്യോക് ।
 ആമയേത് । പ്രാജാപത്യ ഇതി പ്രാജാ - പത്യഃ । വൈ ।
 പുരുഷഃ । പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । ഖലു । വൈ ।
 തസ്യ । വേദ । യസ്യ । അനാജ്ഞാതമിത്യനാ - ജ്ഞാതം ।

ഇ॒വ । ജ്യോ॑ക് । ആ॒മയ॑തി । പ്ര॒ജാ॑പ॒തിമി॑തി പ്ര॒ജാ - പ॒തിം ।
 ഏ॒വ । സ്വേ॑ന । ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന ।
 ഉ॒പേ॑തി । ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । ഏ॒നം । തസ്മാ॑ത് ।
 സ്രാ॑മാത് । മു॒ഞ്ച॑തി । തു॒പരഃ॑ । ഭ॒വതി॑ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യ ഇതി
 പ്രാ॒ജാ - പ॑ത്യഃ । ഹി ( ) । ഏ॒ഷഃ । ഭേ॒വത॑യാ ।
 സമൃ॑ദ്ധ്യാ ഇതി സം - ഋ॒ദ്ധ്യേ । 40 (53)

(അസ്മാ - ഇന്ദ്രമേവൈ - ഷ - സജാതാ വിശ്വാന്വേ
 ഭേവാൻമ് സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 ത ഏവാസ്മൈ - പ്രാജാപത്യോ ഹി - ത്രീണി ച) (A6)

2.1.7.1

വ॒ഷ്ട്കാ॑രോ വൈ ഗായ॑ത്രിയൈ ശി॒രോഽച്ഛി॑നത് ത॒സ്യ
 ര॒സഃ പ॑രാപ॒തത് തം ബൃ॑ഹ॒സ്സതി॑ രൂ॒പാഽഗൃ॑ഹ്ണാമ് സാ
 ശി॒തിപൃ॑ഷ്ഠാ വ॒ശാഽഭ॑വദ്യോ ദി॒തീയഃ॑ പ॒രാഽപ॑തത് തം
 മി॒ത്രാവ॑രുണാ-വു॒പാഽഗൃ॑ഹ്ണീതാഽ സാ ദി॒രുപാ॑ വ॒ശാ
 ഽഭ॑വദ് യ॒സ്ത്വതീ॑യഃ പ॒രാപ॑തത് തം വി॒ശ്വേ ഭേ॒വാ
 ഉ॒പാഽഗൃ॑ഹ്ണാൻമ് സാ ബ॒ഹുരു॑പാ വ॒ശാ ഭ॑വദ്യ-ശ്ച॒തുർത്ഥഃ॑
 പ॒രാപ॑തത് സ പൃ॒ഥിവി॑ം പ്രാ॒വിശ॑ത് തം
 ബൃ॒ഹ॒സ്സതി॑രഭ്യ - [ ] 41

2.1.7.1 (Padam)

വഷ്ട്കാ॑ര ഇ॒തി വ॒ഷ്ട - കാ॑രഃ । വൈ । ഗായ॑ത്രിയൈ ।
 ശി॒രഃ । അ॒ച്ഛി॒നത് । ത॒സ്യൈ॑ । ര॒സഃ । പ॒രേതി॑ । അ॒പ॒തത് ।
 തം । ബൃ॒ഹ॒സ്സതിഃ॑ । ഉ॒പേതി॑ । അ॒ഗൃ॒ഹ്ണാത് । സാ ।
 ശി॒തിപൃ॒ഷ്ഠേതി॑ ശി॒തി - പൃ॒ഷ്ഠാ । വ॒ശാ । അ॒ഭ॒വത് ।
 യഃ । ദ്വി॒തീയഃ॑ । പ॒രാപ॑തദിതി പ॒രാ - അ॒പ॒തത് । തം ।
 മി॒ത്രാവ॑രുണാവിതി മി॒ത്രാ - വ॑രുണൗ । ഉ॒പേതി॑ ।
 അ॒ഗൃ॒ഹ്ണീ॒താം । സാ । ദ്വി॒രു॒പേതി॑ ദ്വി - രൂ॒പാ । വ॒ശാ ।
 അ॒ഭ॒വത് । യഃ । തൃ॒തീയഃ॑ । പ॒രാപ॑തദിതി പ॒രാ - അ॒പ॒തത് ।
 തം । വി॒ശ്വേ॑ । ദേ॒വാഃ । ഉ॒പേതി॑ । അ॒ഗൃ॒ഹ്ണന് । സാ ।
 ബ॒ഹു॒രൂ॒പേതി॑ ബ॒ഹു - രൂ॒പാ । വ॒ശാ । അ॒ഭ॒വത് । യഃ ।
 ച॒തു॒ർത്ഥഃ॑ । പ॒രാപ॑തദിതി പ॒രാ-അ॒പ॒തത് । സഃ । പൃ॒ഥ്വി॒വീം ।
 പ്രേ॒തി । അ॒വി॒ശത് । തം । ബൃ॒ഹ॒സ്സതിഃ॑ । അ॒ഭി॒തി । 41 (50)

2.1.7.2

-ഗൃ॒ഹ്ണാ-ദ॒സ്യോ॒വായം॑ ഭോ॒ഗായേ॑തി സ ഉ॒ക്ഷ॒വശഃ॑
 സ॒മ॒ഭ॒വദ്-യ॒ജ്ഞോ॑ഹിതം പ॒രാപ॑തത് തദ്-രൂ॒ദ്ര ഉ॒പാ॑ഗൃ॒ഹ്ണാമ്
 സാ രൗ॒ദ്രീ രോ॑ഹിണീ വ॒ശാഭ॑വദ്-ബാ॒ർഹ॒സ്സത്യായ്
 ശി॒തിപൃ॒ഷ്ഠാമാ ലഭേ॑ത ബ്ര॒ഹ്മ॒വർച॑സകാ॒മോ ബൃ॒ഹ॒സ്സതി॑മേ॒വ
 സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വാ॒സ്മിൻ

ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ഭവതി ഛന്ദസാം
 വാ ഏഷ രസോ യദഗ്രാ രസ ഇവ ഖലു - [ ] 42

2.1.7.2 (Padam)

അഗൃഹ്ണാത് | അസ്ത്വ | ഏവ | അയം | ഭോഗായ | ഇതി |
 സഃ | ഉക്ഷവശ ഇത്യുക്ഷ-വശഃ | സമിതി | അഭവത് | യത് |
 ലോഹിതം | പരാപതദിതി പരാ - അപതത് | തത് | രൂദ്രഃ |
 ഉപേതി | അഗൃഹ്ണാത് | സാ | രൗദ്രീ | രോഹിണീ | വശാ |
 അഭവത് | ബാർഹസ്സത്യാം | ശിതിപൃഷ്ഠാമിതി
 ശിതി - പൃഷ്ഠാം | ഏതി | ലഭേത | ബ്രഹ്മവർചസകാമ ഇതി
 ബ്രഹ്മവർചസ - കാമഃ | ബാർഹസ്സതിം | ഏവ | സ്വേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി |
 സഃ | ഏവ | അസ്തിന് | ബ്രഹ്മവർചസമിതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസം | ദധാതി | ബ്രഹ്മവർചസീതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസീ | ഏവ | ഭവതി | ഛന്ദസാം | വൈ |
 ഏഷഃ | രസഃ | യത് | വശാ | രസഃ | ഇവ | ഖലു | 42 (50)

2.1.7.3

വൈ ബ്രഹ്മവർചസം ഛന്ദസാമേവ രസേന രസം
 ബ്രഹ്മവർചസമവ രൂന്ധേ മൈത്രാവരുണീം ദ്വിരൂപാമാ
 ലഭേത വൃഷ്ടികാമോ മൈത്രം വാ അഹർവാരുണീ

രാത്രിരഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പർജന്യോ വർഷതി
 മിത്രാവരുണാവേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 താവേവാസ്മാ അഹോരാത്രാഭ്യാം പർജന്യം വർഷയതഃ
 ഛന്ദസാം വാ ഏഷ രസോ യദാശാ രസ ഇവ ഖലു വൈ
 വൃഷ്ടിഃ ഛന്ദസാമേവ രസേന - [ ] 43

2.1.7.3 (Padam)

വൈ । ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം । ഛന്ദസാം ।
 ഏവ । രസേന । രസം । ബ്രഹ്മവർചസമിതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസം । അവേതി । രൂന്ധേ ।
 മൈത്രാവരുണീമിതി മൈത്രാ - വരുണീം । ദ്വിരൂപാമിതി
 ദ്വി - രൂപാം । ഏതി । ലഭേത । വൃഷ്ടികാമ ഇതി
 വൃഷ്ടി-കാമഃ । മൈത്രം । വൈ । അഹഃ । വാരുണീ । രാത്രിഃ ।
 അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം । ഖലു । വൈ ।
 പർജന്യഃ । വർഷതി । മിത്രാവരുണാവിതി
 മിത്രാ - വരുണൗ । ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । തൗ । ഏവ ।
 അസ്മൈ । അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം ।
 പർജന്യം । വർഷയതഃ । ഛന്ദസാം । വൈ । ഏഷഃ । രസഃ ।

യത് | വശാ | രസഃ | ഇവ | ഖലു | വൈ | വൃഷ്ടിഃ |

ചന്ദസാം | ഏവ | രസേന | **43 (50)**

2.1.7.4

രസം വൃഷ്ടിമവ് രുന്ധേ മൈത്രാവരുണീം ദിരുപാമാ ലഭേത

പ്രജാകാമോ മൈത്രം വാ അഹർവാരുണീ രാത്രി-

രഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പ്രജാഃ പ്രജായന്തേ

മിത്രാവരുണാവേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേ

വാസ്മാ അഹോരാത്രാഭ്യാം പ്രജാം പ്രജനയതഃ ചന്ദസാം

വാ ഏഷ രസോ യദശാ രസ ഇവ ഖലു വൈ

പ്രജാ ചന്ദസാമേവ രസേന രസം പ്രജാമവ - [ ] **44**

2.1.7.4 (Padam)

രസം | വൃഷ്ടിം | അവേതി | രുന്ധേ | മൈത്രാവരുണീമിതി

മൈത്രാ - വരുണീം | ദിരുപാമിതി ദി - രൂപാം | ഏതി |

ലഭേത | പ്രജാകാമ ഇതി പ്രജാ - കാമഃ | മൈത്രം | വൈ |

അഹഃ | വാരുണീ | രാത്രിഃ |

അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം | ഖലു | വൈ |

പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | പ്രേതി | ജായന്തേ |

മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ | ഏവ | സ്വേന |

ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തൗ |

ഏവ | അസ്മൈ | അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം |
 പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പ്രേതി | ജനയതഃ | ഛന്ദസാം | വൈ |
 ഏഷഃ | രസഃ | യത് | വശാ | രസഃ | ഇവ | ഖലു | വൈ |
 പ്രജേതി പ്ര - ജാ | ഛന്ദസാം | ഏവ | രസേന |
 രസം | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | അവേതി | **44 (50)**

2.1.7.5

രുന്ധേ വൈശ്വദേവീം ബഹുരൂപാമാ ലഭേതാന്നകാമോ
 വൈശ്വദേവം വാ അന്നം വിശ്വാനേവ ദേവാൻമ സ്പേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ത ഏവാസ്മാ അന്നം
 പ്രയച്ഛന്ത്യുന്നാദ ഏവ ഭവതി ഛന്ദസാം വാ ഏഷ രസോ
 യദശാ രസ ഇവ ഖലു വാ അന്നം ഛന്ദസാമേവ രസേന
 രസമന്നമവ രുന്ധേ വൈശ്വദേവീം ബഹുരൂപാമാ ലഭേത
 ഗ്രാമകാമോ വൈശ്വദേവാ വൈ - [ ] **45**

2.1.7.5 (Padam)

രുന്ധേ | വൈശ്വദേവീമിതി വൈശ്വ - ദേവീം |
 ബഹുരൂപാമിതി ബഹു - രൂപാം | ഏതി | ലഭേത |
 അന്നകാമ ഇത്യന്ന-കാമഃ | വൈശ്വദേവമിതി വൈശ്വ-ദേവം |
 വൈ | അന്നം | വിശ്വാൻ | ഏവ | ദേവാൻ | സ്പേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തേ |

ഏവ | അസ്മൈ | അന്നം | പ്രേതി | യച്ഛന്തി | അന്നാദ
ഇത്യന്ന - അദഃ | ഏവ | ഭവതി | ഛന്ദസാം | വൈ | ഏഷഃ |
രസഃ | യത് | വശാ | രസഃ | ഇവ | ഖലു | വൈ | അന്നം |
ഛന്ദസാം | ഏവ | രസേന | രസം | അന്നം | അവേതി |
രൂന്ധേ | വൈശ്വദേവീമിതി വൈശ്വ - ദേവീം |
ബഹുരൂപാമിതി ബഹു - രൂപാം | ഏതി | ലഭേത |
ഗ്രാമകാമ ഇതി ഗ്രാമ - കാമഃ | വൈശ്വദേവാ ഇതി
വൈശ്വ - ദേവാഃ | വൈ | **45 (50)**

2.1.7.6

സജാതാ വിശ്വാനേവ ദേവാൻമ് സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ
ധാവതി ത ഏവാസ്മൈ സജാതാൻ പ്ര യച്ഛന്തി ഗ്രാമ്യേവ
ഭവതി ഛന്ദസാം വാ ഏഷ രസോ യദശാ രസ ഇവ ഖലു
വൈ സജാതാഃ ഛന്ദസാമേവ രസേന രസം സജാതാനവ
രൂന്ധേ ബാർഹസ്വത്യ-മുക്ഷവശമാ ലഭേത ബ്രഹ്മവർചസകാമോ
ബൃഹസ്വതിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
സ ഏവാസ്മിൻ ബ്രഹ്മവർചസം - [ ] **46**

2.1.7.6 (Padam)

സജാതാ ഇതി സ - ജാതാഃ | വിശ്വാൻ | ഏവ | ദേവാൻ |
സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |

ധാ॒വതി॑ । തേ॒ । ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ । സ॒ജാ॒താനി॑തി
 സ - ജാ॒താൻ । പ്രേ॒തി । യ॒ച്ച॒ന്തി॑ । ഗ്രാ॒മീ । ഏ॒വ । ഭ॒വതി॑ ।
 ഛ॒ന്ദസാ॑ം । വൈ॒ । ഏ॒ഷഃ । ര॒സഃ । യത് । വ॒ശാ । ര॒സഃ । ഇ॒വ ।
 ഖ॒ലു । വൈ॒ । സ॒ജാ॒താ ഇ॒തി സ - ജാ॒താഃ । ഛ॒ന്ദസാ॑ം ।
 ഏ॒വ । ര॒സേന॑ । ര॒സം । സ॒ജാ॒താനി॑തി സ - ജാ॒താൻ ।
 അ॒വേതി॑ । രൂ॒ന്ധേ । ബാ॒ർഹ॒സ്വതൃ॑ം ।
 ഉ॒ക്ഷ॒വശ॑മിത്യു॒ക്ഷ - വ॒ശം । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത ।
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑കാമ ഇ॒തി ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑ - കാമഃ ।
 ബൃ॒ഹ॒സ്വതി॑ം । ഏ॒വ । സ്വേ॒ന । ഭാ॒ഗധേ॑യേനേതി
 ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന । ഉ॒പേതി॑ । ധാ॒വതി॑ । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്മിൻ॑ ।
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑മിതി ബ്ര॒ഹ്മ - വർ॒ചസം । 46 (50)

2.1.7.7

ദ॒ധാതി॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ്യേ॑വ ഭ॒വതി॑ വ॒ശം വാ॑ ഏ॒ഷ ച॑രതി
 യദു॒ക്ഷാ വ॑ശ ഇ॒വ ഖ॒ലു വൈ॒ ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസം വ॑ശേ॒ന്നൈവ॑
 വ॒ശം ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ചസ॑മവ രൂ॒ന്ധേ രൗ॒ദ്രീꣳ രോ॒ഹിണീ॑മാ
 ലഭേ॑താഭി॒ചര॑ൻ രൂ॒ദ്രമേ॑വ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോപ ധാ॒വതി॑
 തസ്മാ॑ ഏ॒വൈന॑മാ വൃ॒ശ്ചതി॑ താജ॒ഗാർ॒തിമാർ॒ച്ഛതി॑ രോ॒ഹിണീ॑
 ഭ॒വതി॑ രൗ॒ദ്രീ ഹ്യേ॒ഷാ ദേ॒വത॑യാ സമൃ॒ദ്ധ്യേ സ്തേ॒ഷാ യു॒പോ

( ) ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ പ്ര ഹരതി
 ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാത്യേവൈനം വൈദീദക
 ഇധോ ഭിനത്തേവൈനം । 47

2.1.7.7 (Padam)

ഭയാതി । ബ്രഹ്മവർചസീതി ബ്രഹ്മ - വർചസീ । ഏവ ।
 ഭവതി । വശം । വൈ । ഏഷഃ । ചരതി । യത് । ഉക്ഷാ । വശഃ ।
 ഇവ । ഖലു । വൈ । ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം ।
 വശേന । ഏവ । വശം । ബ്രഹ്മവർചസമിതി
 ബ്രഹ്മ - വർചസം । അവേതി । രൂന്ധേ । രൗദ്രീം ।
 രോഹിണീം । ഏതി । ലഭേത । അഭിചരന്നിത്യഭി - ചരൻ ।
 രൂദ്രം । ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന ।
 ഉപേതി । ധാവതി । തസൈ । ഏവ । ഏനം । ഏതി ।
 വൃശ്ചതി । താജക് । ആർതിം । ഏതി । ജ്വചതി । രോഹിണീ ।
 ഭവതി । രൗദ്രീ । ഹി । ഏഷാ । ദേവതയാ । സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ജ്ജദ്ധ്യേ । സ്തൃഃ । യൂപഃ ( ) । ഭവതി । വജ്രഃ । വൈ ।
 സ്തൃഃ । വജ്രം । ഏവ । അസൈ । പ്രേതി । ഹരതി ।
 ശരമയമിതി ശര - മയം । ബർഹിഃ । ശൃണാതി । ഏവ ।
 ഏനം । വൈദീദകഃ । ഇധഃ । ഭിനത്തി । ഏവ । ഏനം । 47 (69)
 (അഭി - ഖലു - വൃഷ്ടിഃ ചരസാമേവ രസേന - പ്രജാമവ -

വൈശ്വദേവാ വൈ - ബ്രഹ്മവർചസം - യുപ -

ഏകാന്നവിഷ്ശതിശ്ച) (A7)

2.1.8.1

അസാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത തസ്മൈ ദേവാഃ
 പ്രായശ്ചിത്തിമൈച്ചൻ തസ്മാ ഏതാച് സൗരീഃ ശ്വേതാം
 വശാമാലഭന്ത തയൈവാസിൻ രുചമദധുര്യോ
 ബ്രഹ്മവർചസകാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതാച് സൗരീഃ
 ശ്വേതാം വശാമാ ലബ്ധേതാമുഥേവാ ഹിത്യേ സേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസിൻ ബ്രഹ്മവർചസം
 ദധാതി ബ്രഹ്മവർചസ്യേവ ദവതി ബൈലോ യുപോ

ഭവത്യസൗ - [ ] 48

2.1.8.1 (Padam)

അസൗ | ആദിത്യഃ | ന | വീതി | അരോചത | തസ്മൈ ||
 ദേവാഃ | പ്രായശ്ചിത്തിം | ഐച്ചൻ | തസ്മൈ | ഏതാം |
 സൗരീം | ശ്വേതാം | വശാം | ഏതി | അലഭന്ത | തയാ ||
 ഏവ | അസിൻ | രുചം | അദധുഃ | യഃ | ബ്രഹ്മവർചസകാമ
 ഇതി ബ്രഹ്മവർചസ - കാമഃ | സ്മാത് | തസ്മൈ | ഏതാം |
 സൗരീം | ശ്വേതാം | വശാം | ഏതി | ലഭേത | അമും | ഏവ |

ആദിത്യം । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന ।
 ഉപേതി । ധാവതി । സഃ । ഏവ । അസ്മിൻ ।
 ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം । ദധാതി ।
 ബ്രഹ്മവർചസീതി ബ്രഹ്മ - വർചസീ । ഏവ । ഭവതി ।
 ബൈലഃ । യൂപഃ । ഭവതി । അസൗ । 48 (50)

2.1.8.2

വാ ആദിത്യോ യതോഽജായത തതോ ബില ഉദതിഷ്ഠത്
 സയോന്യേവ ബ്രഹ്മവർചസമവ രൂന്ധേ ബ്രാഹ്മണസ്തത്യാം
 ബഭ്രുകർണീമാ ലഭേതാ-ഭിചരൻ വാരുണം ദശകപാലം
 പുരസ്താൻ-നിർവപേദ്-വരുണേനൈവ ഭാത്യവ്യം
 ഗ്രാഹയിതാ ബ്രഹ്മണാ സ്തൂണുതേ ബഭ്രുകർണീ
 ഭവത്യേതദ്വൈ ബ്രഹ്മണോ രൂപഃ സമൃദ്ധ്യൈ സ്തോ
 യൂപോ ഭവതി വജ്രോ വൈ സ്തോ വജ്രമേവാസൈ പ്ര
 ഹരതി ശരമയം ബർഹിഃ ശൃണാ - [ ] 49

2.1.8.2 (Padam)

വൈ । ആദിത്യഃ । യതഃ । അജായത । തതഃ । ബിലഃ । ഉദിതി ।
 അതിഷ്ഠത് । സയോനീതി സ - യോനി । ഏവ ।
 ബ്രഹ്മവർചസമിതി ബ്രഹ്മ - വർചസം । അവേതി । രൂന്ധേ ।
 ബ്രാഹ്മണസ്തത്യാമിതി ബ്രാഹ്മണഃ - പത്യാം ।

ബദ്രുകർണീമിതി ബദ്രു - കർണീം । ഏതി । ലഭേത ।
 അഭിചരന്നിത്യഭി - ചരൻ । വാരുണം । ദശകപാലമിതി
 ദശ - കപാലം । പുരസ്താത് । നിരിതി । വപേത് ।
 വരുണേന । ഏവ । ഭ്രാതൃവ്യം । ഗ്രാഹയിതാ । ബ്രഹ്മണാ ।
 സ്തുണുതേ । ബദ്രുകർണീതി ബദ്രു - കർണീ । ഭവതി ।
 ഏതത് । വൈ । ബ്രഹ്മണം । രൂപം । സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ഋദ്ധ്യേ । സ്വഃ । യുപഃ । ഭവതി । വജ്രഃ । വൈ । സ്വഃ ।
 വജ്രം । ഏവ । അസ്മൈ । പ്രേതി । ഹരതി ।
 ശരമയമിതി ശര - മയം । ബർഹിഃ । ശൃണാതി । **49 (50)**

2.1.8.3

-ത്യേവൈനം ധൈവദീദക ഇധോ ദിനത്തേവൈനം ധൈവസ്തവം
 വാമനമാ ലഭേത യം യജ്ഞോ നോപനമേദ്-വിഷ്ണുർ വൈ
 യജ്ഞോ വിഷ്ണുമേവ സോന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മൈ യജ്ഞം പ്ര യച്ഛത്യുപൈനം യജ്ഞോ
 നമതി വാമനോ ഭവതി വൈവസ്തവോ ഹ്യേഷ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യേ താപ്ര്യം വധബമാ ലഭേത പശുകാമസ്താപ്താ
 വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാം - [ ] **50**

2.1.8.3 (Padam)

ഏവ | ഏനം | വൈദീദകഃ | ഇധഃ | ദിനന്തി | ഏവ | ഏനം |
 വൈഷ്ണവം | വാമനം | ഏതി | ലഭേത | യം | യജ്ഞഃ | ന |
 ഉപനമേദിത്യുപ - നമേത് | വിഷ്ണുഃ | വൈ | യജ്ഞഃ | വിഷ്ണുഃ |
 ഏവ | സ്വേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
 ധാവതി | സഃ | ഏവ | അസൈ | യജ്ഞം | പ്രേതി | യചതി |
 ഉപേതി | ഏനം | യജ്ഞഃ | നമതി | വാമനഃ | ഭവതി |
 വൈഷ്ണവഃ | ഹി | ഏഷഃ | ദേവതയാ | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി
 സം - ജ്ഞേധ്യ | ത്യാഷ്ടം | വഡബം | ഏതി | ലഭേത |
 പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | ത്യാഷ്ടാ | വൈ |
 പശുനാം | മിമൂനാനാം | **50 (50)**

2.1.8.4

പ്രജനയിതാ ത്യാഷ്ടാരമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസൈ പശൂൻ മിമൂനാൻ പ്ര ജനയതി പ്രജാ
 ഹി വാ ഏതസ്മിൻ പശവഃ പ്രവിഷ്ടാ അമൈഷ പുമാൻമ
 സൻ വഡബഃ സാക്ഷാദേവ പ്രജാം പശൂനവ രൂന്ധേ
 മൈത്ര ശ്വേതമാ ലഭേത സംഗ്രാമേ സംയത്തേ സമയകാമോ
 മിത്രമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവൈനം
 മിത്രേണ സം നയതി - [ ] **51**

2.1.8.4 (Padam)

പ്രജനയിതേതി പ്ര - ജനയിതാ । ത്വഷ്ടാരം । ഏവ । സ്വേന ।
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । സഃ ।
 ഏവ । അസ്മൈ । പശൂൻ । മിഥുനാൻ । പ്രേതി । ജനയതി ।
 പ്രജേതി പ്ര - ജാ । ഹി । വൈ । ഏതസ്മിൻ । പശവഃ ।
 പ്രവിഷ്ടാ ഇതി പ്ര-വിഷ്ടാഃ । അഥ । ഏഷഃ । പുമാൻ । സന് ।
 വഡബഃ । സാക്ഷാദിതി സ - അക്ഷാത് । ഏവ । പ്രജാമിതി
 പ്ര - ജാം । പശൂൻ । അവേതി । രുന്ധേ । മൈത്രം । ശ്വേതം ।
 ഏതി । ലഭേത । സങ്ഗ്രാമ ഇതി സം - ഗ്രാമേ । സംയത്ത്
 ഇതി സം - യത്തേ । സമയകാമ ഇതി സമയ - കാമഃ ।
 മിത്രം । ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന ।
 ഉപേതി । ധാവതി । സഃ । ഏവ । ഏനം । മിത്രേണ । സമിതി ।
 നയതി । 51 (50)

2.1.8.5

വിശാലോ ഭവതി വ്യവസായയത്യേവൈനം പ്രാജാപത്യം
 കൃഷ്ണമാ ലഭേത വൃഷ്ടികാമഃ പ്രജാപതിർവൈ വൃഷ്ടിയാ
 ഈശേ പ്രജാപതിമേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
 സ ഏവാസ്മൈ പർജന്യം വർഷയതി കൃഷ്ണാ
 ഭവത്യേതദ്വൈ വൃഷ്ടിയൈ രൂപച് രൂപേണൈവ വൃഷ്ടിമവ

രൂന്ധേ ശബലോ ഭവതി വിദ്യുതമേവാസൈ ജനയിതാ
 വർഷയത്യവാശൂഃഗോ ഭവതി വൃഷ്ടിമേവാസൈ
 നി യച്ചതി । 52

2.1.8.5 (Padam)

വിശാല ഇതി വി - ശാലഃ । ഭവതി । വ്യവസായയതീതി
 വി - അവസായയതി । ഏവ । ഏനം । പ്രാജാപത്യമിതി
 പ്രാജാ - പത്യം । കൃഷ്ണം । ഏതി । ലഭേത ।
 വൃഷ്ടികാമ ഇതി വൃഷ്ടി - കാമഃ । പ്രജാപതിരിതി
 പ്രജാ - പതിഃ । വൈ । വൃഷ്ടയാഃ । ഹൗശേ । പ്രജാപതിമിതി
 പ്രജാ - പതിം । ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി
 ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി । ധാവതി । സഃ । ഏവ । അസൈ ।
 പർജന്യം । വർഷയതി । കൃഷ്ണഃ । ഭവതി । ഏതത് । വൈ ।
 വൃഷ്ടൈ । രൂപം । രൂപേണ । ഏവ । വൃഷ്ടിം । അവേതി ।
 രൂന്ധേ । ശബലഃ । ഭവതി । വിദ്യുതമിതി വി - ദ്യുതം । ഏവ ।
 അസൈ । ജനയിതാ । വർഷയതി । അവാശൂഃഗഃ ।
 ഭവതി । വൃഷ്ടിം । ഏവ । അസൈ । നീതി ।
 യച്ചതി ( ) । 52 (50) (അസൗ - ശൂണാതി - മിമുനാനാം -
 നയതി - യച്ചതി) (A8)

2.1.9.1

വരു॑ൺഽ സു॒ഷു॒വാ॒ണമ॑ന്നാദ്യം നോ॒പാ॑നമഥ് സ ഏ॒താം
 വാ॑രു॒ണീം കൃ॒ഷ്ണാം വ॒ശാമ॑പശ്യത് താ॒ഽ സ്വാ॑യൈ ദേ॒വതാ॑യാ
 ആ॒ലഭ॑ത തതോ॒ വൈ തമ॑ന്നാദ്-യമു॒പാ॑നമദ്-യമ॒ലമ॑ന്നാദ്യായ
 സ॒ന്തമ॑ന്നാദ്യം നോ॒പനമേ॑ഥ് സ ഏ॒താം വാ॑രു॒ണീം കൃ॒ഷ്ണാം
 വ॒ശാമാ॑ ലഭേത വരു॒ണമേ॑വ സ്വേ॒ന ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॑വതി
 സ ഏ॒വാസാ॑ അ॒ന്നം പ്ര യ॒ച്ഛത്യു॑ന്നാദ - [ ] 53

2.1.9.1 (Padam)

വരു॑ണം । സു॒ഷു॒വാ॒ണം । അ॒ന്നാദ്യ॑മിത്യു॒ന്ന - അ॒ദ്യം । ന ।
 ഉ॒പേതി॑ । അ॒നമത് । സഃ । ഏ॒താം । വാ॑രു॒ണീം । കൃ॒ഷ്ണാം ।
 വ॒ശാം । അ॒പശ്യ॑ത് । താം । സ്വാ॑യൈ । ദേ॒വതാ॑യൈ । ഏ॒തി ।
 അ॒ലഭ॑ത । തതഃ । വൈ । തം । അ॒ന്നാദ്യ॑മിത്യു॒ന്ന - അ॒ദ്യം ।
 ഉ॒പേതി॑ । അ॒നമത് । യം । അ॒ലം ।
 അ॒ന്നാദ്യാ॑യേത്യു॒ന്ന - അ॒ദ്യായ॑ । സ॒ന്തം ।
 അ॒ന്നാദ്യ॑മിത്യു॒ന്ന - അ॒ദ്യം । ന । ഉ॒പനമേ॑ദിത്യു॒പ - നമേ॑ത് ।
 സഃ । ഏ॒താം । വാ॑രു॒ണീം । കൃ॒ഷ്ണാം । വ॒ശാം । ഏ॒തി ।
 ലഭേ॑ത । വരു॑ണം । ഏ॒വ । സ്വേ॒ന । ഭാ॒ഗധേ॑യേനേ॒തി
 ഭാ॒ഗ - ധേ॑യേന । ഉ॒പേതി॑ । ധാ॑വതി । സഃ । ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ ।
 അ॒ന്നം । പ്രേ॒തി । യ॒ച്ഛതി॑ । അ॒ന്നാദ॑ ഇത്യു॒ന്ന - അ॒ദഃ । 53 (50)

2.1.9.2

ഏവ ഭവതി കൃഷ്ണാ ഭവതി വാരുണീ ഹ്യേഷാ ദേവതയാ
 സമൃദ്ധ്യ മൈത്രം ശ്വേതമാ ലഭേത വാരുണം കൃഷ്ണപാം
 ചൗഷധീനാം ച സംധാവനകാമോ മൈത്രീർവാ
 ഓഷധയോ വാരുണീരാപോടപാം ച ഖലു വാ ഓഷധീനാം
 ച രസമുപ ജീവാമോ മിത്രാവരുണാവേവ സ്വേന
 ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസ്മാ അന്നം
 പ്രയച്ഛതോടന്നാദ ഏവ ഭവ - [ ] 54

2.1.9.2 (Padam)

ഏവ | ഭവതി | കൃഷ്ണാ | ഭവതി | വാരുണീ | ഹി | ഏഷാ |
 ദേവതയാ | സമൃദ്ധ്യാ ഇതി സം - ജ്ഞേദ്യ | മൈത്രം |
 ശ്വേതം | ഏതി | ലഭേത | വാരുണം | കൃഷ്ണം | അപാം | ച |
 ഓഷധീനാം | ച | സംധാവിതി സം - ധൗ |
 അന്നകാമ ഇത്യന്ന - കാമഃ | മൈത്രീഃ | വൈ | ഓഷധയഃ |
 വാരുണീഃ | ആപഃ | അപാം | ച | ഖലു | വൈ |
 ഓഷധീനാം | ച | രസം | ഉപേതി | ജീവാമഃ |
 മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ | ഏവ | സ്വേന |
 ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തൗ |
 ഏവ | അസ്മൈ | അന്നം | പ്രേതി | യച്ഛതഃ |

അന്നാദ ഇത്യു॑ന്ന - അദഃ॑ । ഏ॒വ । ഭ॒വതി॑ । 54 (50)

2.1.9.3

-ത്യു॑പാം ചൗ॑ഷധീ॒നാം ച॑ സം॒ധാവാ॑ ലഭ॒ത
ഉ॒ഭയ॑സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യ॒വിശാ॑ഖോ യു॒പോ ഭ॒വതി॑ ദേ॒വേ॑ഹ്യതേ
ദേ॒വതേ॑ സമൃ॒ദ്ധ്യേ മൈ॒ത്രം ശ്വേ॒തമാ॑ ലഭേ॒ത വാ॑രു॒ണം
കൃ॒ഷ്ണം ജ്യോ॑ഗാമ॒യാ വീ॒യൻ മൈ॒ത്രോ ഭ॒വതി॑
മി॒ത്രേണൈ॒വാസൈ॒വ വരു॑ണ॒ം ശമ॑യതി യദ്-വാ॒രു॒ണം
സാ॒ക്ഷാദേ॒വൈനം॑ വരു॒ണപാ॑ശാൻ മു॒ഞ്ചത്യു॑ത
യദീ॒താസു॑ർഭ॒വതി॑ ജീ॒വത്യേ॒വ ദേ॒വാ വൈ॑ പു॒ഷ്ടിം
നാ॒വിന്ദ॑ൻ - [ ] 55

2.1.9.3 (Padam)

അ॒പാം । ച॑ । ഓ॒ഷധീ॒നാം । ച॑ । സം॒ധാവി॑തി॒ സം - ധൗ॑ ।
ഏ॒തി । ലഭ॑തേ । ഉ॒ഭയ॑സ്യ । അ॒വരു॑ദ്ധ്യാ ഇത്യു॑വ - രു॒ദ്ധ്യേ ।
വി॒ശാഖ॑ ഇതി॒ വി - ശാ॑ഖഃ । യു॒പഃ । ഭ॒വതി॑ । ദേ॒വ ഇതി॑ । ഹി ।
ഏ॒തേ ഇതി॑ । ദേ॒വതേ॑ ഇതി॒ । സമൃ॑ദ്ധ്യാ ഇതി॒ സം-ഘ॑ദ്ധ്യേ ।
മൈ॒ത്രം । ശ്വേ॒തം । ഏ॒തി । ലഭേ॑ത । വാ॒രു॒ണം । കൃ॒ഷ്ണം ।
ജ്യോ॑ഗാമ॒യാവി॑തി ജ്യോ॑ക് - ആ॒മയാ॑വീ । യത് । മൈ॒ത്രഃ ।
ഭ॒വതി॑ । മി॒ത്രേണ॑ । ഏ॒വ । അ॒സൈ॒വ വരു॑ണം । ശമ॑യതി ।
യത് । വാ॒രു॒ണം । സാ॒ക്ഷാദി॑തി॒ സം - അ॒ക്ഷാത്॑ । ഏ॒വ ।

ഏ॒നം । വ॒രു॒ണ॒പാ॒ശാ॒ദി॒തി॒ വ॒രു॒ണ - പാ॒ശാ॒ത് । മു॒ഞ്ച॒തി ।
 ഉ॒ത । യ॒ദി । ഇ॒താ॒സു॒രി॒തീ॒ത - അ॒സുഃ । ഭ॒വ॒തി । ജീ॒വ॒തി ।
 ഏ॒വ । ദേ॒വാഃ । വൈ । പു॒ഷ്ടി॑ം । ന । അ॒വി॒ന്ദ॒ന് । 55 (50)

2.1.9.4

താം മി॒മു॒നേ॒ പ॒ശ്യ॒ൻ ത॒സ്യാം ന സ॒മ॒രാ॒ധ॒യ॒ന്താ-വ॒ശി॒നാ-
 വ॒ബ്രു॒താ-മാ॒വ॒യോർ॒വാ ഏ॒ഷാ മൈ॒ത॒സ്യാം വ॒ദ॒ധാ॒മി॒തി
 സാ॒ശി॒നോ॒രേ॒വാഭ॒വ॒ദ്യഃ പു॒ഷ്ടി॑കാമഃ॒ സ്യാ॒മ് സ
 ഏ॒താമാ॒ശി॒നീം യ॒മീം വ॒ശാ॒മാ ല॒ഭേ॒താശി॒നാവേ॒വ സ്വേ॒ന
 ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേനോ॒പ ധാ॒വ॒തി താ॒വേ॒വാ॒സ്മിൻ പു॒ഷ്ടി॑ം ധ॒ത്തഃ
 പു॒ഷ്ടി॑തി പ്ര॒ജയാ॒ പ॒ശു॒ഭിഃ । 56

2.1.9.4 (Padam)

താം । മി॒മു॒നേ । അ॒പ॒ശ്യ॒ന് ത॒സ്യാം । ന । സ॒മി॒തി ।
 അ॒രാ॒ധ॒യ॒ന് തൗ । അ॒ശി॒നൗ । അ॒ബ്രു॒താം । ആ॒വ॒യോഃ ।
 വൈ । ഏ॒ഷാ । മാ । ഏ॒ത॒സ്യാം । വ॒ദ॒ധാം । ഇ॒തി । സാ ।
 അ॒ശി॒നോഃ । ഏ॒വ । അ॒ഭ॒വ॒ത് । യഃ । പു॒ഷ്ടി॑കാമ ഇ॒തി
 പു॒ഷ്ടി॑ - കാമഃ । സ്യാ॒ത് । സഃ । ഏ॒താം । ആ॒ശി॒നീം ।
 യ॒മീം । വ॒ശാം । ഏ॒തി । ല॒ഭേ॒ത । അ॒ശി॒നൗ । ഏ॒വ । സ്വേ॒ന ।
 ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേനേ॒തി ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേന॑ । ഉ॒പേ॒തി । ധാ॒വ॒തി । തൗ ।

ഏ॒വ । അ॒സ്തി॒ന് । പു॒ഷ്ടി॑ം । ധ॒ത്തഃ॑ । പു॒ഷ്ടി॑തി । പ്ര॒ജയേ॑തി
പ്ര - ജയാ॑ । പ॒ശുഭി॑രിതി പ॒ശു - ഭിഃ॑ । 56 (45)

(അ॒ന്നാദോ॑ - ങ്നാദ॑ ഏ॒വ ഭ॑വത്യ - വി॒ന്ദൻ - പ॒ഞ്ച

ച॒ത്വാരി॑ശ്ശു) (A9)

2.1.10.1

ആ॒ശിന॑ം ധൃ॒മല॑ലാമമാ ലഭേ॒ത യോ॑ ദുർബ്രാ॒ഹ്മണഃ॑ സോ॒മം
പി॒പാസേ॑ദശിനൗ വൈ ഭേ॒വാ॒നാ-മ॑സോ॒മപാ॑വാസ്താം തൗ
പശ്ചാ॑ സോ॒മപീ॑മം പ്രാപ്താ॑-മശി॒നാവേ॑തസ്യ ഭേ॒വതാ॑
യോ॑ ദുർബ്രാ॒ഹ്മണഃ॑ സോ॒മം പി॒പാസ॑ത്യശി॒നാവേ॑വ സ്വേ॒ന
ഭാ॒ഗധേ॑യേനോ॒പ ധാ॑വതി താവേ॒വാസൈ॑ സോ॒മപീ॑മം
പ്ര യ॒ച്ഛത॑ ഉ॒പൈന॑ഷ്ട് സോ॒മപീ॑മോ നമതി യദ്-ധൃ॒മോ ഭ॑വതി
ധൃ॒മിമാ॑ണ-മേ॒വാസ്താ॑ദപ ഹന്തി ല॒ലാമോ॑ - [ ] 57

2.1.10.1 (Padam)

ആ॒ശിന॑ം । ധൃ॒മല॑ലാമമിതി ധൃ॒മ - ല॒ലാമം । ഏ॒തി ।
ലഭേ॒ത । യഃ । ദുർബ്രാ॒ഹ്മണ॑ ഇതി ദുഃ-ബ്രാ॒ഹ്മണഃ॑ । സോ॒മം ।
പി॒പാസേ॑ത് । അ॒ശിനൗ॑ । വൈ । ഭേ॒വാ॒നാം ।
അ॒സോ॒മപാ॑വിത്യസോ॒മ - പൗ॑ । ആ॒സ്താം । തൗ॑ । പശ്ചാ॑ ।
സോ॒മപീ॑മമിതി സോ॒മ - പീ॑മം । പ്രേ॒തി । ആ॒പ്താം ।

അശിനൗ॑ । ഏതസ്യ॑ । ദേവതാ॑ । യഃ॑ । ദുർബ്രഹ്മണ॑
 ഇതി॑ ദുഃ - ബ്രഹ്മണഃ॑ । സോമം॑ । പിപാസതി॑ । അശിനൗ॑ ।
 ഏവ॑ । സ്വേന॑ । ഭാഗധേയേനേതി॑ ഭാഗ - ധേയേന॑ ।
 ഉപേതി॑ । ധാവതി॑ । തൗ॑ । ഏവ॑ । അസൈ॑ । സോമപീഥമിതി॑
 സോമ - പീഥം॑ । പ്രേതി॑ । യച്ഛതഃ॑ । ഉപേതി॑ । ഏനം॑ ।
 സോമപീഥ ഇതി॑ സോമ - പീഥഃ॑ । നമതി॑ । യത്॑ । ധൃമഃ॑ ।
 ഭവതി॑ । ധൃമിമാണഃ॑ । ഏവ॑ । അസ്മാത്॑ । അപേതി॑ । ഹന്തി॑ ।
 ലലാമഃ॑ । 57 (50)

2.1.10.2

ഭവതി॑ മുഖത॑ ഏവാസിൻ॑ തേജോ॑ ദധാതി॑ വായവ്യം॑
 ഗോമൃഗമാ॑ ലഭേത॑ യമജഘ്നിവാച്॑ സമഭിശച്॑ സേയൂരപൂതാ॑
 വാ॑ ഏതം॑ വാഗ്യച്ഛതി॑ യമജഘ്നിവാച്॑ സമഭിശച്॑ സന്തി॑
 നൈഷ॑ ഗ്രാമ്യഃ॑ പശുർനാരണ്യോ॑ യദ്-ഗോമൃഗോ॑ നേവൈഷ॑
 ഗ്രാമേ॑ നാരണ്യേ॑ യമജഘ്നിവാച്॑ സമഭിശച്॑ സന്തി॑ വാ॑
 യൂർവൈ॑ ദേവാനാം॑ പവിത്രം॑ വായുമേവ॑ സ്വേന॑
 ഭാഗധേയേനോപ॑ ധാവതി॑ സ ഏവൈ॑ - [ ] 58

2.1.10.2 (Padam)

ഭവതി॑ । മുഖതഃ॑ । ഏവ॑ । അസിൻ॑ । തേജഃ॑ । ദധാതി॑ ।
 വായവ്യം॑ । ഗോമൃഗമിതി॑ ഗോ - മൃഗം॑ । ഏതി॑ । ലഭേത॑ ।

യം । അജഘ്നിവാച്സം ।

അഭിശച്സേയൂരിത്യഭി - ശച്സേയുഃ । അപൂതാ । വൈ ।

ഏതം । വാക് । ഋച്ചതി । യം । അജഘ്നിവാച്സം ।

അഭിശച്സന്തീത്യഭി - ശച്സന്തി । ന । ഏഷഃ । ഗ്രാമ്യഃ ।

പശ്യഃ । ന । ആരണ്യഃ । യത് । ഗോമൃഗ ഇതി ഗോ - മൃഗഃ ।

ന । ഇവ । ഏഷഃ । ഗ്രാമേ । ന । അരണ്യേ । യം ।

അജഘ്നിവാച്സം । അഭിശച്സന്തീത്യഭി - ശച്സന്തി ।

വായുഃ । വൈ । ദേവാനാം । പവിത്രം । വായും । ഏവ ।

സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി ।

ധാവതി । സഃ । ഏവ । 58 (50)

2.1.10.3

-നം പവയതി പരാചീ വാ ഏതസ്മൈ വൃച്ചന്തീ വൃച്ചതി

തമഃ പാപ്മാനം പ്രവിശതി യസ്മാശ്മിനേ ശസ്യമാനേ

സൂര്യോ നാ*ssവിർഭവതി സൗര്യം ബഹുരുപമാ

ലഭേതാമുമേവാദിത്യം സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ

ഏവാസ്മാത് തമഃ പാപ്മാനമപ ഹന്തി പ്രതീച്യസ്മൈ

വൃച്ചന്തീ വൃച്ചത്യപ തമഃ പാപ്മാനച് ഹതേ । 59

2.1.10.3 (Padam)

ഏ॒നം॑ । പ॒വ॒യ॒തി॑ । പ॒രാ॒ചീ॑ । വൈ॒ । ഏ॒ത॒സ്മൈ॑ ॥ വ്യു॒ച്ഛ॒ന്തീ॑തി॒
 വി - ഉ॒ച്ഛ॒ന്തീ॑ । വീ॒തി॑ । ഉ॒ച്ഛ॒തി॑ । തമഃ॑ । പാ॒പ്മാ॑നം । പ്രേ॒തി॑ ।
 വി॒ശ॒തി॑ । യ॒സ്യ॑ । ആ॒ശി॒നേ॑ । ശ॒സ്യ॑മാ॒നേ॑ । സൂ॒ര്യഃ॑ । ന ।
 ആ॒വിഃ॑ । ഭ॒വ॒തി॑ । സൗ॒ര്യം॑ । ബ॒ഹു॒രൂ॒പ॒മി॑തി ബ॒ഹു - രൂ॒പം॑ ।
 ഏ॒തി॑ । ലഭേ॒ത॑ । അ॒മും॑ । ഏ॒വ॑ । ആ॒ദി॒ത്യം॑ । സ്വേ॒ന॑ ।
 ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേ॒നേ॑തി ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേ॒ന॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ധാ॒വ॒തി॑ । സഃ॑ ।
 ഏ॒വ॑ । അ॒സ്മാ॑ത് । തമഃ॑ । പാ॒പ്മാ॑നം । അ॒പേ॒തി॑ । ഹ॒ന്തി॑ ।
 പ്ര॒തീ॒ചീ॑ । അ॒സ്മൈ॑ । വ്യു॒ച്ഛ॒ന്തീ॑തി॒ വി - ഉ॒ച്ഛ॒ന്തീ॑ । വീ॒തി॑ ।
 ഉ॒ച്ഛ॒തി॑ । അ॒പേ॒തി॑ । തമഃ॑ । പാ॒പ്മാ॑നം । ഹ॒തേ॑ । **59 (46)**

(ലലാമഃ - സ ഏവ - ഷട്ചതാരിശ്ശച്ച) (A10)

2.1.11.1

ഇ॒ന്ദ്രം॑ ധീ॒വോ॑ വി॒ശ്വ॒ത॒സ്സ॒രീ॒ന്ദ്രം॑ ന॒രോ
 മ॒രു॒തോ॑ യ॒ദ്ധ॒ വോ॑ ദി॒വോ॑ യാ॒ വഃ॑ ശ॒ർമ॑ ।
 ഭരേ॒ഷി॒ന്ദ്ര॑സ് സു॒ഹവ॑സ് ഹ॒വാമ॑ഹേ ട്വഹോ॒മുച॑സ് സു॒കൃ॒തം
 ദൈ॒വ്യം॑ ജനം॑ । അ॒ഗ്നിം॑ മി॒ത്രം॑ വരു॒ണ॑സ് സാ॒ത॒യേ॑ ഭഗം
 ദ്യാ॒വാ॒പൃ॒ഥി॒വീ॒ മരു॑തഃ സ്വ॒സ്ത॒യേ॑ । മ॒മ॒ത്തു॑ നഃ പ॒രി॒ജ്ഞാ
 വ॒സ॒ർഹാ॑ മ॒മ॒ത്തു॑ വാ॒തോ॑ അ॒പാം॑ വൃ॒ഷ॒ണാ॑ൻ ।
 ശി॒ശീ॒ത॒മി॒ന്ദ്രാ॑പ॒ർവ॒താ॑ യു॒വം॑ ന॒സ്ത॒ന്നോ॑ വി॒ശ്വേ॑

വരിവസ്യന്തു ദേവാഃ | പ്രിയാ വോ നാമ - [ ] 60

2.1.11.1 (Padam)

ഇന്ദ്രം | വഃ | വിശ്വതഃ | പരീതി | ഇന്ദ്രം | നരഃ | മരുതഃ |
യത് | ഹ | വഃ | ദിവഃ | യാ | വഃ | ശർമ | ഭരേഷു | ഇന്ദ്രം |
സുഹവമിതി സു - ഹവം | ഹവാമഹേ |
അഹ്ഹോമുചമിത്യഹഃ - മുചം | സുകൃതമിതി
സു - കൃതം | ദൈവ്യം | ജനം | അഗ്നിം | മിത്രം | വരുണം |
സാതയേ | ഭഗം | ദ്യാവാ പൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ |
മരുതഃ | സ്വസ്തയേ | മമത്തു | നഃ | പരിജ്ഞേതി പരി - ജ്ഞാ |
വസർഹാ | മമത്തു | വാതഃ | അപാം |
വൃഷണാനിതി വൃഷണ് - വാൻ | ശിശീതം |
ഇന്ദ്രാപർവതേതീന്ദ്രാ - പർവതാ | യുവം | നഃ | തത് | നഃ |
വിശ്വേ | വരിവസ്യന്തു | ദേവാഃ | പ്രിയാ | വഃ | നാമ | **60 (50)**

2.1.11.2

ഹുവേ തുരാണാം | ആ യത് തൃപന്മരുതോ വാവശാനാഃ |
ശ്രിയസേ കം ഭാനുഭിഃ സം മിമിക്ഷിരേ തേ രശ്മിഭിസ്ത
ഋക്കഭിഃ സുഖാദയഃ | തേ വാശീമന്ത ഇഷ്ടിണോ അഭീരവോ
വിദ്രേ പ്രിയസ്യ മാരുതസ്യ ധാമ്നഃ | അഗ്നിഃ പ്രഥമോ
വസുഭിർനോ അവ്യാഥ് സോമോ രുദ്രഭിരഭി രക്ഷതു

ത്ഥനാ॑ । ഇന്ദ്രോ॑ മരുദ്ദി॑ർ ജതു॒ധാ കൃ॑ണോത്ഥാദി॒ത്യൈർനോ॑
 വരു॑ണഃ സൗ॒ ശിശാ॑തു । സം നോ॑ ദേവോ വസു॑ഭിരഗ്നിഃ
 സൗ- [ ] 61

2.1.11.2 (Padam)

ഹുവേ॑ । തുരാ॑ണാം । ഏ॒തി । യത് । തൃ॒പത് । മരു॑തഃ ।
 വാവ॑ശാനാഃ । ശ്രിയ॑സേ । കം । ഭാ॒നുഭി॑രിതി ഭാ॒നു - ഭിഃ ।
 സ॒മിതി॑ । മി॒മിക്ഷി॑രേ । തേ । ര॒ശ്മി॑ഭിരിതി ര॒ശ്മി - ഭിഃ । തേ ।
 ജ॒ക്കഭി॑രിത്യു॒ക്ത-ഭിഃ । സു॒ഖാദ॑യ ഇ॒തി സു - ഖാ॑ദയഃ । തേ ।
 വാ॒ശീമ॑ന്ത ഇ॒തി വാ॒ശി - മ॑ന്തഃ । ഇ॒ഷ്ടി॑ണഃ । അ॒ഭീര॑വഃ ।
 വി॒ദ്രേ । പ്രി॒യസ്യ॑ । മാ॒രുത॑സ്യ । ധാ॒മ്നഃ । അ॒ഗ്നിഃ । പ്ര॒ഥമഃ॑ ।
 വസു॑ഭിരിതി വസു॑-ഭിഃ । നഃ । അ॒വ്യാത് । സോ॑മഃ । രു॒ദ്രേഭിഃ॑ ।
 അ॒ഭീതി॑ । ര॒ക്ഷതു॑ । ത്ഥനാ॑ । ഇന്ദ്രഃ॑ । മരുദ്ദി॑രിതി മരു॑ത്-ഭിഃ ।
 ജതു॑ധേത്യു॒തു - ധാ । കൃ॑ണോതു । ആ॒ദി॒ത്യൈഃ । നഃ ।
 വരു॑ണഃ । സ॒മിതി॑ । ശി॒ശാതു॑ । സ॒മിതി॑ । നഃ । ദേ॒വഃ ।
 വസു॑ഭിരിതി വസു॑ - ഭിഃ । അ॒ഗ്നിഃ । സ॒മിതി॑ । 61 (50)

2.1.11.3

സോ॑മസ്ത॒ന്നുഭീ॑ രു॒ദ്രിയാ॑ഭിഃ । സ॒മിന്ദ്രോ॑ മരുദ്ദി॑ർയജ്ഞി॒യൈഃ
 സമാ॑ദിത്യൈർനോ വരു॑ണോ അ॒ജിജ്ഞി॑പത് । യഥാ॑ ഽഭി॒ത്യാ
 വസു॑ഭിഃ സംബ॒ഭൂവുർമരു॑ദ്ദി॒ രു॒ദ്രാഃ സ॒മജാ॑നതാഭി ।

ഏ॒വാ॒ ത്രി॑ണാ॒മന്ന॑-ഹൃ॒ണീ॒യമാ॑നാ വി॒ശ്വേ॑ ദേ॒വാഃ
 സ॒മന॑സോ ഭ॒വന്തു॑ । കൃ॒ത്രാ ചി॒ദ്യസ്യ॑ സമൃ॒തൗ ര॒ണ്വാ
 നരോ॑ നൃ॒ഷഭ॑നേ । അർഹ॑ന്തശ്ചിദ്-യമി॒ന്ധതേ॑ സംജന॑യന്തി
 ജന്ത॑വഃ । സം യദി॑ഷോ വനാ॒മഹേ॑ സൗ॒ ഹവ്യാ
 മാ॒നുഷാ॑ണാം । ഉ॒ത ദ്യു॒മ്നസ്യ॑ ശ॒വസ॑ - [ ] 62

2.1.11.3 (Padam)

സോ॑മഃ । തനു॑ഭിഃ । രു॒ദ്രിയാ॑ഭിഃ । സമി॑തി । ഇ॒ന്ദ്രഃ ।
 മരു॑ദ്ഭിരിതി മരു॑ത് - ഭിഃ । യജ॑ണിയൈഃ । സമി॑തി ।
 ആ॒ദി॒തൈഃ॑ । നഃ । വരു॑ണഃ । അജി॑ജ്ഞിപത് । യഥാ॑ ।
 ആ॒ദി॒ത്യാഃ । വസു॑ഭിരിതി വസു॑ - ഭിഃ । സംബ॑ഭൂവുരിതി
 സം - ബ॑ഭൂവുഃ । മരു॑ദ്ഭിരിതി മരു॑ത് - ഭിഃ । രു॒ദ്രാഃ ।
 സമ॑ജാനതേതി സം - അജാ॑നത് । അഭി॑ । ഏ॒വാ ।
 ത്രി॑ണാമന്നിതി ത്രി - നാമ॑ന് । അഹൃ॒ണീ॒യമാ॑നാഃ । വി॒ശ്വേ॑ ।
 ദേ॒വാഃ । സ॒മന॑സ ഇതി സ - മന॑സഃ । ഭ॒വന്തു॑ । കൃ॒ത്ര ।
 ചി॒ത് । യസ്യ॑ । സമൃ॒താവി॑തി സം - ജ॒തൗ । ര॒ണ്വാഃ । നരഃ॑ ।
 നൃ॒ഷഭ॑ന ഇതി നൃ - സഭ॑നേ । അർഹ॑ന്തഃ । ചി॒ത് । യം ।
 ഇ॒ന്ധതേ॑ । സഞ്ജ॑നയന്തീതി സം - ജന॑യന്തി । ജന്ത॑വഃ ।
 സമി॑തി । യത് । ഇ॒ഷഃ । വനാ॒മഹേ॑ । സമി॑തി । ഹവ്യാ ।
 മാ॒നുഷാ॑ണാം । ഉ॒ത । ദ്യു॒മ്നസ്യ॑ । ശ॒വസഃ॑ । 62 (50)

2.1.11.4

ഋതസ്യ രശ്മിമാ ദദേ । യജ്ഞോ ദേവാനാം പ്രത്യേതി
 സുമമാദിത്യാസോ ഭവതാ മൃധയന്തഃ । ആ വോഽർവാചീ
 സുമതിർ വവൃത്യാദച്ഛ് ഹോശ്ചിദ്യാ വരിവോവിത്തരാഽസത് ।
 ശുചിരപഃ സൂയവ സാ അദണ്യ ഉപ ക്ഷേതി വൃദ്ധവയാഃ
 സുവീരഃ । നകിഷ്ടം ഘൃന്ത്യന്തിതോ ന ദൂരാദ്യ ആദിത്യാനാം
 ഭവതി പ്രണീതം । ധാരയന്ത ആദിത്യാസോ ജഗഥ്സ്ഥാ
 ദേവാ വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ ।
 ദീർഘായീയോ രക്ഷമാണാ - [ ] 63

2.1.11.4 (Padam)

ഋതസ്യ । രശ്മിം । ഏതി । ദദേ । യജ്ഞഃ । ദേവാനാം ।
 പ്രതീതി । ഏതി । സുമം । ആദിത്യാസഃ । ഭവത ।
 മൃധയന്തഃ । ഏതി । വഃ । അർവാചീ ।
 സുമതിരിതി സു - മതിഃ । വവൃത്യാത് । അച്ഛ്ഹോഃ । ചിത് ।
 യാ । വരിവോവിത്തരേതി വരിവോവിത് - തരാ । അസത് ।
 ശുചിഃ । അപഃ । സൂയവസാ ഇതി സു-യവസാഃ । അദണ്യഃ ।
 ഉപേതി । ക്ഷേതി । വൃദ്ധവയാ ഇതി വൃദ്ധ - വയാഃ ।
 സുവീര ഇതി സു - വീരഃ । നകിഃ । തം । ഘൃന്തി । അന്തിതഃ ।
 ന । ദൂരാത് । യഃ । ആദിത്യാനാം । ഭവതി । പ്രണീതാവിതി

പ്ര - നീതൗ | ധാരയന്തഃ | ആദിത്യാസഃ | ജഗത് | സ്ഥാഃ |
 ദേവാഃ | വിശ്വസ്യ | ഭുവനസ്യ | ഗോപാ ഇതി ഗോ - പാഃ |
 ദീർഘാധിയ ഇതി ദീർഘ - ധിയഃ | രക്ഷമാണാഃ | **63 (50)**

2.1.11.5

അസുര്യമൃതാവാന-ശ്ചയമാനാ ജ്ഞാനി | തിസ്രോ
 ഭൂമീർധാരയൻ ത്രീപ് രുത ദ്യുൻ ത്രീണി പ്രതാ വിദമേ
 അന്തരേഷാം | ജ്ഞേനാഃ*ദിത്യാ മഹി വോ മഹിത്വം
 തദര്യമൻ വരുണ മിത്ര ചാരു | ത്യാന്നു ക്ഷത്രിയാപ് അവ
 ആദിത്യൻ യാചിഷാമഹേ | സുമൃഡീകാപ് അഭിഷ്ടയേ |
 ന ദക്ഷിണാ വിചികിതേ ന സവ്യാ ന പ്രാചീനമാദിത്യാ
 നോത പശ്വാ | പാക്യാ ചിദ്രസവോ ധീര്യാ ചിദ് - [ ] **64**

2.1.11.5 (Padam)

അസുര്യം | ജ്ഞാതാവാന ഇത്യുത - വാനഃ | ചയമാനാഃ |
 ജ്ഞാനി | തിസ്രഃ | ഭൂമീഃ | ധാരയന് | ത്രീൻ | ഉത |
 ദ്യുൻ | ത്രീണി | പ്രതാ | വിദമേ | അന്തഃ | ഏഷാം |
 ജ്ഞേന | ആദിത്യാഃ | മഹി | വഃ | മഹിത്വമിതി മഹി - ത്വം |
 തത് | അര്യമന് | വരുണ | മിത്ര | ചാരു | ത്യാൻ | നു |
 ക്ഷത്രിയാൻ | അവഃ | ആദിത്യൻ | യാചിഷാമഹേ |
 സുമൃഡീകാനിതി സു - മൃഡീകാൻ | അഭിഷ്ടയേ | ന |

ദക്ഷിണാ । വീതി । ചികിതേ । ന । സവ്യാ । ന ।
 പ്രാചീനം । ആദിത്യാഃ । ന । ഉത । പശ്യാ । പാക്യാ । ചിത് ।
 വസവഃ । ധീര്യാ । ചിത് । 64 (50)

2.1.11.6

-യുഷ്മാനീതോ അഭയം ജ്യോതിരശ്യാം ।
 ആദിത്യാനാമവസാ നൃതനേന സക്ഷീമഹി ശർമണാ
 ശന്തമേന । അനാഗാസ്തേ അദിതിത്വേ തുരാസ ഇമം
 യജ്ഞം ദധതു ശ്രോഷമാണാഃ । ഇമം മേ വരുണ ശ്രുധീ
 ഹവമദ്യാ ച മൃധയ । താമവസ്യൂരാ ചകേ । തത്താ യാമി
 ബ്രഹ്മണാ വന്ദമാന-സ്തദാ ശാസ്തേ യജമാനോ ഹവിർഭിഃ ।
 അഹേഡമാനോ വരുണേഹ ബോധ്യൂരുശഃസ മാ ന ആയുഃ
 പ്രമോഷീഃ । 65

2.1.11.6 (Padam)

യുഷ്മാനീതഃ । അഭയം । ജ്യോതിഃ । അശ്യാം । ആദിത്യാനാം ।
 അവസാ । നൃതനേന । സക്ഷീമഹി । ശർമണാ ।
 ശന്തമേനേതി ശം-തമേന । അനാഗാസ്തേ ഇത്യനാഗാഃ-ത്വേ ।
 അദിതിത്വ ഇത്യദിതി-ത്വേ । തുരാസഃ । ഇമം । യജ്ഞം ।
 ദധതു । ശ്രോഷമാണാഃ । ഇമം । മേ । വരുണ । ശ്രുധി ।
 ഹവം । അദ്യ । ച । മൃധയ । താം । അവസ്യൂഃ । ഏതി ।

പദ പാഠം (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡ - പ്രഥമപ്രശ്നഃ

ചകേ | തത് | ത്വാ | യാമി | ബ്രഹ്മണാ | വന്ദമാനഃ | തത് |
ഏതി | ശാസ്യേ | യജമാനഃ | ഹവിർഭിരിതി ഹവിഃ - ഭിഃ |
അഹേഡമാനഃ | വരുണ | ഇഹ | ബോധി |
ഉരുശ്ശ്വസേത്യുരു - ശ്വസ | മാ | നഃ | ആയുഃ | പ്രേതി |
മോഷീഃ | **65 (49)**

(നാമാ - ധ്വനിഃ സപ് - ശവ്സോ - രക്ഷമാണാ - ധീര്യം
ചിദേ - കാണ പഞ്ചാശച്ച) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(വായവ്യം - പ്രാജപതിസ്താ വരുണം - ദേവാസുരാ ഏഷ -
സാവാദിത്യോ ദശർഷഭാ-മിന്ദോ വലസ്യ -
ബാർഹസ്തത്യം - വഷട്കാരോ - ധസൗ സൗരീം -
വരുണ - മാശിന - മിന്ദോ വോ നര - ഏകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(വായവ്യ - മാഗേയീം കൃഷ്ണഗ്രീവീ - മസാവാദിത്യോ -
വാ അഹോരാത്രാണി - വഷട്കാരഃ - പ്രജനയിതാ -
ഹുവേ തുരാണാം - പഞ്ചഷഷ്ടിഃ)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 2 :-

(വായവ്യം - പ്രമോഷീഃ)

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) – ദ്വിതീയകാണ്ഡേ – പ്രഥമപ്രശ്നഃ

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

പദ പാഠേ ദ്വിതീയകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 – Prasanam 1 – TS 2.1

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	313
Anuvakam 2	9	443
Anuvakam 3	5	265
Anuvakam 4	8	392
Anuvakam 5	7	353
Anuvakam 6	5	253
Anuvakam 7	7	369
Anuvakam 8	5	250
Anuvakam 9	4	195
Anuvakam 10	3	146
Anuvakam 11	6	299
Total →	65	3278

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 Pada Paatam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.